

Pouka za učitelje 1/2021.

Knjiga proroka Isaije

1. KRIZA IDENTITETA

Središte proučavanja: Isaija 1; Isaija 5

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Tekst od 1. do 5. poglavlja Knjige proroka Isaije predstavlja uvodni deo te knjige. On ne opisuje samo rđavo stanje izrailjskog društva uopšte, već i njegovo duhovno stanje. Usredsređenost na duhovno stanje Izrailja predstavlja glavni predmet pažnje u knjizi. Religija Božjeg naroda se iskvarila.

Postoji li nada u takvim prilikama? Da, nada postoji. To je razlog zašto neki Knjigu proroka Isaije nazivaju starozavetnim Jevanđeljem. Tekst Isaija 1,2 svedoči da je Gospod podigao svoj narod: „Sinove odgojih i podigoh.“ Pomoću figurativnog jezika vezanog za vinograd, Isaija 5 opisuje Božje staranje o Njegovoj deci: „I ogradi ga, i otrijebi iz njega kamenje, i nasadi ga plemenitom lozom, i sazida kulu usred njega, i iskopa pivnicu u njemu, i počeka da rodi grožđem, a on rodi vinjagom... Šta je još trebalo činiti vinogradu Mojemu što mu ne učinih?“ (Isaija 5,2.4)

Bog, sa karakterom punim ljubavi, suzdržava se da ne uništi svoj narod. Preko proroka Osije, Isaijinog savremenika, Bog opisuje svoj unutrašnji bol i nemir zbog otpalog stanja svog naroda: „Kako da te dam, Jefreme, da te predam, Izrailju? Kako da učinim od tebe kao od Adame, da te obratim da budeš kao Sevojin? Ustreptalo je srce Moje u meni, uskolebala se utroba Moja od žalosti.“ (Osija 11,8) Bog će učiniti još jedan napor da vrati narod k Sebi. Svojom porukom ne propušta da objavi Izrailju njihovo grešno stanje. Dakle, On nastavlja da ih poziva da Mu se vrate. Iz tog razloga, Bog izjavljuje: „Gospod govori.“ (Isaija 1,2) Imajući ovu pozadinu na umu, ove sedmice proučavaćemo tri glavne teme: 1) izjavu „Gospod govori“; 2) temu o grešnom narodu; i 3) poziv „Tada dođite... ako hoćete“ (Isaija 1,18.19).

DRUGI DEO: KOMENTAR

Prvi stih prvog poglavlja Knjige proroka Isaije ističe da se viđenje neposredno tiče Jude/Jerusalima. Međutim, koristeći izraz „Čujte, nebesa, i slušaj, Zemljo“ (Isaija 1,2), Isaija nagoveštava da poruka obuhvata širu publiku. Kao čitaoci treba da se naviknemo na činjenicu da su glavni slušaoci ove proročke knjige pripadnici naroda koji žive u Judino vreme. U isto vreme, treba takođe da budemo svesni ideje da Isaijina poruka seže mnogo dalje od vremena i mesta u kome je napisana i slušalaca kojima je prvobitno namenjena.

Isaija često koristi izraze kao što su „Gospod govori“ ili druge slične fraze. Proročanstva u Knjizi proroka Isaije su relevantna jer su poruke koje „Gospod govori“. Ova misao je naglašena u prvom poglavlju knjige na različite načine: „Gospod govori“ (Isaija 1,2), „čujte riječ Gospodnju“ (Isaija 1,10),

„veli Gospod“ (Isaija 1,18), „usta Gospodnja rekoše“ (Isaija 1,20) i „govori Gospod nad vojskama“ (Isaija 1,24). Pisac želi jasno da istakne da viđenja dolaze od Gospoda. Drugim rečima, viđenje postoji zato što ga je Bog otkrio.

Kako je Bog predstavljen u knjizi? Subjekt poruke je Gospod. Neposredni objekat je Njegov narod u vreme kada Isaije piše, sa jasnom implikacijom da poruke uključuju Božji narod kroz vreme, protežući se do Njegovog ostatka na kraju vremena. Isaijin Bog je u ovom poglavlju prikazan na mnogo načina. On je Gospod, Svetac. Zanimljivo je da pisac, kada prvi put spominje Boga, koristi izraz „YHWH“, koji se najčešće koristi u celoj knjizi da ukaže na Boga. YHWH je nepromenljiv Bog. Ime YHWH otkriva ne samo večno Božje postojanje već i Njegov zavetni odnos sa svojim narodom. U desetom stihu, Isaija predstavlja Boga kao „Elohima“, transcendentnog Boga, i/ili Vrhovnog vladara univerzuma. Ponekad Isaija koristi kombinaciju „Gospod Bog“ (Isaija 61,1). Na još jedan jedinstveni način se ukazuje na Boga u ovom poglavlju rečima „Svetac Izrailjev“ (Isaija 1,4), nazivom koji je karakterističan u Isaijinim spisima (25 puta).

Grešan narod

Knjiga proroka Isaije je jasna u vezi sa tadašnjim prilikama Božjeg naroda. Isaija se priseća brižne Gospodnje ljubavi prema svom narodu: „Sinove odgojih i podigoh“ (Isaija 1,2). Međutim, Juda zaboravlja Božju vernu ljubav i, prema Gospodnjim rečima, „odvrgoše se od Mene“ (Isaija 1,2). Kako je iskustvo greha izraženo u ovom odeljku? Ima nekoliko jevrejskih izraza koji su povezani sa temom greha. Ova lekcija se ukratko osvrće na glavne reči za *greh* u prvom poglavlju.

Isaija 1,2 koristi jevrejski izraz *p_āšā'* za opisivanje grešnog dela. Ovaj izraz se prevodi kao „odvrgoše“ u rečenici: „Oni se odvrgoše od Mene.“ Reč takođe ima konotaciju „pobune“. Druga značenja su „prekinuti odnose“ ili biti neveran. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 3 [Leiden/New York/Koln: E. J. Brill, 1996], p. 981) Drugim rečima, *p_āšā'* opisuje narušen odnos. Iako se *p_āšā'* uglavnom prevodi kao čin pobune, ovaj čin se smatra zločinačkim ponašanjem u jevrejskoj Bibliji.

Druga reč za greh je *hātā* (Isaija 1,4), koja se, ako se spoji sa rečju „narod“, može prevesti kao „grešan narod“, kao što je slučaj u prevodu Đure Daničića. U ovom slučaju, reč se koristi kao glagol i osnovno značenje je „promašiti cilj“, „pogrešiti, skriviti (u smislu ponašanja ili morala), „učiniti greh“ i „biti kriv“. (William L. Holladay, *A Concise Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament* [Grand Rapids, MI: Eerdmans Publishing Company, 1988], p. 100) Juda je grešan narod jer je podbacio u zavetnom odnosu sa Gospodom; postupao je pogrešno. Zgrešio je protiv Gospoda, tako da su njegovi pripadnici krivi pred Gospodom.

Rečenica slična izrazu „grješna naroda“, koji je na početku rečenice u tekstu Isaija 1,4, prevodi se kao „naroda ogrezla u bezakonju“. Jevrejska reč prevedena kao bezakonje je *'āwôn*. Ova imenica opisuje „aktivnost koja je izopačena ili pogrešna“, uvreda koja bi mogla biti svesna ili namerna. (William L. Holladay, *A Concise Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, p. 268) Kao i prethodna reč *hātā*, *'āwôn* opisuje delo koje nije ispravno.

Drugi deo teksta Isaija 1,4 opisuje stanje dece Izrailjeve: ona su „naraštaj zlikovački“; ona su „sinovi pokvarenijeh“. Uzrok možemo pronaći u sledećim rečima: „Ostaviše Gospoda..., odstupiše natrag.“ Greh je ovde opisan kao čin napuštanja Gospoda, koji prouzrokuje pobunu, rđavo ponašanje,

pogrešna dela i krivicu. Isaija 1,3 koristi neverovatan opis da spoji ovu poslednju tačku sa Božjim narodom u to vreme: „Vo poznaje gospodara svojega i magarac jasje gospodara svojega, a Izrailj ne poznaje, narod Moj ne razumije.“ (Isaija 1,3) Situacija Izrailja je kritična čak i u smislu logičnog rezonovanja. Međutim, Gospod pokušava da ponovo nađe svoju decu. To je suština Njegove izjave: „Tada dođite, pa ćemo se suditi.“ (Isaija 1,18)

„Tada dođite... ako hoćete“

Izrailju je dato sve što je potrebno da bi postali slavni narod. Međutim, sada se samo mogu uporediti sa Sodomom i Gomorom (videti: Isaija 1,10). Ali, Gospod može da izvede neophodno čudo da ih obnovi. On obećava: „I okrenuću ruku svoju na te, i sažeći ću trosku tvoju da te prečistim, i ukloniću sve olovo tvoje.“ (Isaija ,25)

Staza povratka ka Bogu počinje pozivom upućenim njegovom narodu da uvidi svoju sadašnju situaciju. Prvo, njihov život je iskvaren grehom. Gospod potvrđuje: „Sva je glava bolesna i sve srce iznemoglo. Od pete do glave nema ništa zdrava.“ (Isaija 1,5.6) Drugi veliki problem je lažna religija. Obredi su zamenili pravo bogoslužjenje (Isaija 1,11-14). Ove okolnosti podstrekavaju nepravdu među narodom i donose pustoš zemlji (Isaija 1,7.17).

Nakon molbe upućene narodu da uvidi svoje stanje, Gospod ih poziva na sledeći način: „Tada dođite, veli Gospod, pa ćemo se suditi.“ (Isaija 1,18) Izraz „pa ćemo se suditi“ potiče od jevrejske reči *nivā^hhâ* i nagoveštava misao o pravnom sporu; obe strane, YHWH i narod, mogu zajedno da iznesu svoje tužbe. Takođe, sugerise ideju da se nađu pravedni (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 1, p. 134) Drugim rečima, Bog poziva svoj narod da opravda sebe. Ali kako je to uopšte moguće u slučaju tako grešnog naroda? Gospod nudi rešenje: „Ako grejese vaši budu kao skerlet, postaće bijeli kao snijeg; ako budu crveni kao crvac, postaće kao vuna.“ (Isaija 1,18) Odnosno, Bog koga Isaija predstavlja u prvom poglavlju svoje knjige jedini je koji može da očisti i opravda svoj narod. Mihej, još jedan prorok i Isaijin savremenik, pita se: „Ko je Bog kao Ti, koji prašta bezakonje i prolazi prijestupe Ostatku od nasljedstva svojega.“ (Mihej 7,18) Međutim, ovaj dar oproštenja može biti prihvaćen ili odbijen. Dakle, nakon date ponude u tekstu Isaija 1,18, Gospod pojašnjava da je nov život moguć samo „ako hoćete“ ili „ako pristajete“ (Isaija 1,19). Prema tome, unutar ovog konteksta, poruka sledeće priče u 5. poglavlju Knjige proroka Isaije može biti bolje shvaćena: „Pa sada, stanovnici jerusalimski i ljudi Judejci, sudite između Mene i vinograda Mojega. Šta je još trebalo činiti vinogradu Mojemu što mu ne učinih?“ (Isaija 5,3.4)

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Prva tema koju smo spomenuli u ovoj lekciji povezana je sa otkrivenom Božjom rečju. U Bibliji imamo „najpouzdaniju proročku riječ“ (2. Petrova 1,19). Dakle, kada proučavamo Bibliju, ne proučavamo običnu knjigu već otkrivenu Božju reč – koju je Bog izgovorio.

- Da li je ono što je Gospod izgovorio preko svojih proroka i dalje relevantno za vas? Objasnite.

- Kako Biblija određuje vaš identitet kao Božjeg sledbenika?

- Na osnovu vašeg čitanja Biblije, koje Božje osobine su izvršile najsnažniji uticaj na vas?

2. Druga tema se bavila grehom Izrailja, Božjeg naroda. Greh nije isključivo pogrešno postupanje; on također može biti misao, kao što je odupiranje Gospodnjem autoritetu u životu, ili čin unutrašnje pobune. Izrailj se suočava sa dvostrukom pretnjom od greha: 1) greh koji potapa narod u najgora dela bezakonja; 2) greh koji vodi narod u formalno, versko iskustvo kome nedostaje spasonosna blagodati. Dakle, njihova religija je samo religija prikazivanja i spoljašnjosti – naizgled živa spolja ali mrtva iznutra.

- Kako možemo prepoznati da naše versko iskustvo zapada u formalizam?

3. U vezi sa Božjim oprostjenjem, Isaija predstavlja Boga kao Onoga koji je zainteresovan za obnovu svog naroda. Bog je spreman da nam oprost i da nas otkupi, a pokajanje je deo tog procesa (Isaija 1,27). Štaviše, imamo samo dve opcije: da poslušamo ili da odbacimo Njegov glas (Isaija 1,19.20). Njegov poziv se nije promenio kroz vekove: „Dođite, pa ćemo se suditi.“ (Isaija 1,18)

- Da li ste spremni da dozvolite Bogu da izvrši svoje delo obnove u vašem životu? Ako niste, šta možete učiniti da biste bili spremni?

2. KRIZA VOĐSTVA

Središte proučavanja: Isaija 6

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Središte proučavanja ove sedmice jeste 6. poglavlje Knjige proroka Isaije, naročito prva tri stiha. U prvom stihu se spominje da Isaija ima viđenje u kome vidi „Gospoda gdje sjedi na prijestolu“ i da se viđenje javlja „godine koje umrije car Ozija“. Dakle, viđenje datira iz otprilike 740, 739. godine pre Hrista. Zašto prorok spominje carevu smrt? Da li je to jednostavna istorijska napomena? Isaija, ukazujući na čuvenog vladara, želi da uporedi ljudskog cara sa veličanstvenim i slavnim Carem univerzuma. Između ostalih odlika, svetost je jedna od glavnih osobina suverenog Vladara. Ova lekcija podeljena je na tri odeljka: 1) Ljudski sjaj, 2) vrhovni Car i 3) naš sveti i slavni Gospod.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Neki proučavaoci sugerisali su da Isajino viđenje u 6. poglavlju služi kao spona između prethodnih poglavlja (1-5) i ostatka knjige. Na primer, Edvard Jang (Edward J. Young) podržava ideju da prorok u prvih pet poglavlja predstavlja srž svoje poruke, a da zatim kazuje o svom proročkom pozivu. (Edward J. Young, *The Book of Isaiah: The English Text, With Introduction, Exposition, and Notes* [Grand Rapids, MI: Eerdmans Publishing Company, 1985], vol. 1, p. 233)

Druga knjiga Dnevnika daje nam prikaz vladavine cara čija se smrt spominje u 6. poglavlju Knjige proroka Isaije. Druga Dnevnika 26 otvoreno naglašava Ozijinu slavnu vladavinu u toku pedesetdvostranašnjeg carovanja nad Judom (2. Dnevnika 26,3). Među drugim značajnim postignućima, careva biografija obuhvata: osobine vojnog stratega i kasnije proširenje teritorije (2. Dnevnika 26,6.7), formiranje dobro opremljene vojske (2. Dnevnika 26,11-14), izum vojne tehnologije (2. Dnevnika 26,15), materijalni prosperitet na svojoj teritoriji (2. Dnevnika 26,9.10) i njegovu veličanstvenu slavu (2. Dnevnika 26,15). Međutim, isti izveštaj dodaje sumoran, koban detalj o monarhovom životu: „Ali kad osili, ponese se srce njegovo, te se pokvari, i sagriješi Gospodu Bogu svojemu, jer uđe u crkvu Gospodnju da kadi na oltaru kadionom.“ (2. Dnevnika 26,16) Sveštenici se očigledno suprotstavljaju carevoj nameri. Upozoravaju ga da nije njegov zadatak da kadi. Takođe mu govore: „Izidi iz Svetinje, jer si zgriješio, i neće ti biti na čast pred Gospodom Bogom.“ (2. Dnevnika 26,18) (*New American Standard Bible* prevodi jevrejski izraz *kābôd* kao „čast“. Uobičajen prevod glasi „slava“). Prema tome, umesto slave (*kābôd*), car će dobiti gubu (*šāra’at*) do svoje smrti.

Komentar Elen Vajt glasi: „Oziju je ispunio gnev, neko se usudio da njega, cara, tako prekori. Međutim, nije mu bilo dozvoljeno da pored zajedničkog protesta uglednih ljudi obesveti Svetilište. Dok je još stajao na mestu, buntovan i gnevan, iznenada ga je stigla božanska kazna. Guba mu se pojavila na čelu. Osramoćen, pobegao je i nikada više nije ušao u prostorije Hrama. Sve do svoje smrti, nekoliko godina kasnije, Ozija je ostao gubav – živi primer nerazumnosti zanemarivanja jasnog ‘tako reče Gospod’. Ni njegov istaknuti položaj ni duge godine službe nisu mu mogle poslužiti kao izgovor za greh uobraženosti kojim je pokvario završne godine svoje vladavine i izazvao nebo da ga kazni.“ (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 304. original)

Prema tome, spomenuti Ozijinu smrt u 6. poglavlju, kao što Isaija čini, znači podsetiti se uspešnog i slavnog cara, koga su možda nadmašila samo dva poslednja cara ujedinjenog carstva. Međutim,

Ozijina slava se završava gubom i samim tim i smrću. Sada drugi car sedi na prestolu koji je nekada bio presto njegove slave.

Vrhovni car

Suprotno iskustvu čuvenog (ali neslavnog) cara Ozije, prorok izražava Gospodnju slavu u tekstu Isaija 6,1: „Vidjeh Gospoda gdje sjedi na prijestolu.“ Vredno je zapaziti da sve reči koje slede iza subjekta, „Gospod“, ukazuju na uzvišeni položaj Jehove (YHWH), cara univerzuma.

Isaija ovde koristi izraz „Gospod“ (*ʾăḏōnāy*), dajući jasno do znanja da upućuje na vrhovnog Vladara. Ova pojedinost pomaže da se pojača kontrast između Gospoda i zemaljskog vladara Jude. Gospod (i dalje) sedi na svom prestolu; drugim rečima, On ostaje *utvrđen* na svom prestolu. Drugi carevi prolaze i proći će, ali vlast cara univerzuma „je vječna, koja neće proći“ (Danilo 7,14). Autor naglašava da Gospod sedi dok Mu „skut ispunjavaše crkvu“ (Isaija 6,1), što znači da prisustvo Gospodnje prožima crkvu. Pored toga, nebeska bića Mu se klanjaju. Sličnu sliku možemo videti u Otkrivenju 4,8: „I svaka od četiri životinje imaše po šest krila naokolo, i unutra puna očiju, i mira nemaju dan i noć govoreći: Svet, svet, svet Gospod Bog Svedržitelj.“

Naš sveti i slavni Gospod

Isaija 6,3 beleži da serafimi „vikahu jedan drugome govoreći: Svet, svet, svet je Gospod nad vojskama.“ Čini se da je svetost izraz koji nebeska bića vole da koriste kada ukazuju na Gospoda. Šta Božja svetost podrazumeva?

Za pojedine proučavaoce, Jehovina svetost označava skrivenu suštinu Njegovog bića, Njegovu apsolutnu transcendentnost, božansko savršenstvo koje Ga odvaja od Njegovih dela stvaranja: razliku i u suštini i u karakteru – i Njegovo moralno veličanstvo.

Sa druge strane, neki misle da se, u ovom slučaju, svetost odnosi na Jehovinu ekskluzivnost za Izrailj (Teófilo Correa, *La Gloria del Señor en Isaias* [Entre Rios, Argentina: Universidad Adventista del Plata, 2017], p. 123). Iako je element razlike, ili *razdvajanja*, Božje svetosti odlika koja se ne može poreći, neko može tvrditi da reč u jevrejskom izražava više od same razlike.

U ovom slučaju, imamo svedočanstvo drevnih jezika. Ekvivalentni izraz za jevrejsku reč *qāḏôš* (svet) na akadijskom jeziku je *qādašu*, što znači „biti čist, sijati“, između ostalih značenja (Jeremy Black, Andrew George and Nicolas Postgate, eds., „*qadāšu(m)*“, *A Concise Dictionary of Akkadian* [Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2000], p. 282). U svetlu ovog uvida iz naročitog biblijskog svedočanstva, može se izvesti zaključak o elementu neuporedivosti zbog suštine Božje prirode. Prema tome, jevrejski izraz *qāḏôš*, u ovom slučaju, može da se odnosi na čistotu, savršenstvo i skrivenu Jehovinu slavu. Drugim rečima, svetost je suština Božjeg bića; ali ta suština nije potpuno skrivena jer je otkrivena, delimično, u Njegovoj slavi koja ispunjava celu Zemlju. Reč *qāḏôš* je paralelna reči *kābôd*. Dok prva predstavlja suštinu Božjeg bića, druga je njegova manifestacija. Možemo isto tako zaključiti da kao što Njegovo prisustvo ispunjava hram, tako Njegova slava ispunjava Zemlju. Takav je uticaj Gospodnje svetosti zbog koje Isaija kaže za sebe: „Pogiboh“, zato što je, prema njegovim rečima, on nečist. Kontrast je jasan između njega (nečistog) i čistog (svetog) Boga.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

Za razmišljanje: Slava i sjaj privlače mnoge ljude. Car Ozija je savršeni primer nekoga ko želi i jedno i drugo. Njegov ulazak u Hram može se posmatrati kao drsko delo, ali njegovi postupci se suprote Božjoj otkrivenoj volji. Njegovo ponašanje predstavlja uvredu Bogu i hulu na Njegovu svetu službu. Elen Vajt navodi da „greh koji je tako razorno delovao na Oziju bio je greh uobraženosti. Kršeći jasnu Gospodnju naredbu da niko osim Aronovih potomaka ne može da obavlja sveštenu službu, car je ušao u Svetilište 'da kadi na oltaru kadionome'.“ (*Istorija proroka i careva*, str. 304. original)

1. Ako ste na mestu vođe u crkvi, razmislite o tome šta sve vaša uloga vođe obuhvata. Koliko verno obavljate svete stvari Gospodnje?
2. Carevi u Isajino vreme ne hodaju uvek u svetlosti Gospodnjoj. Isaija 1,23 opisuje izrailjske vladare na sledeći način: „Knezovi su tvoji odmetnici.“ Ne zaboravite, ljudska bića će, pre ili kasnije, umreti i nestati. Gospod koji vlada zauvek sedi na svom prestolu i upravlja. Šta znači da je Bog vrhovni vladar? Zašto treba da imamo poverenje u Njegovu vlast?
3. Na početku svoje proročke službe Isaija prima viđenje o Gospodnjoj svetosti. Slično iskustvo događa se Mojsiju kada dobija poziv da ide na Horiv (2. Mojsijeva 3,5.6). Zašto svetost nije samo važna odlika Gospodnje suštine, već i pečat Njegovog dela i obeležje Njegovih glasnika?

3. KAD SE VAŠ SVET RASPADA

Središte proučavanja: Isaija 7,1-9

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Još jedan car stupa na scenu u 7. poglavlju Knjige proroka Isaije. Ovog puta, u pitanju je car Ahaz, Ozijin unuk. Njegova vladavina vodi narod u gnusobe koje su činili okolni narodi. Kada su carevi Arama i Izrailja povelili rat protiv njegovog naroda, Ahaza toliko nadvladava strah da Gospod šalje poruku preko proroka Isaije da ga ohrabri da ima poverenja u Njega: planovi tih naroda neće se ostvariti. Međutim, Ahaz treba da veruje; u protivnom, neće videti Božje oslobođenje Jude. Ova lekcija podeljena je u tri odeljka pod nazivom: 1) izazov cara Ahaza, 2) Gospod se stara o caru i 3) posmatraj spokojno.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Izazov cara Ahaza

Biblija kaže da Ahaz nije dobar car. On „ne činjaše što je pravo pred Gospodom Bogom njegovijem“ (2. O carevima 16,2) Biblijski izveštaj je jasan u vezi sa njegovim delima: „Jer hođaše putem careva Izrailjevijeh, pa i sina svojega pusti kroz oganj po gadnijem djelima naroda koje odagna Gospod ispred sinova Izrailjevijeh. I prinošaše žrtve i kađaše na visinama i po humovima i pod svakim zelenijem drvetom.“ (2. O carevima 16,3.4) Vršio je štetan uticaj na judejski narod. Kao što se događa i u drugim slučajevima, kada carevi počnu da se udaljavaju od Gospoda, problemi se jave u njihovom životu i u životu njihovog naroda. To je takođe očigledno u prvom delu knjige: „Teško bezbožniku! Zlo će mu biti.“ (Isaija 3,11) Oba izveštaja, Knjiga proroka Isaije i 2. O carevima, kažu da „dođe Resin car sirski i Fekaj sin Remalijin car Izrailjev na Jerusalem da ga biju“ (Isaija 7,1; uporedite: 2. O carevima 16,5). Kada car Ahaz shvata veličinu pretnje i mogućnost vojnog sukoba sa okolnim narodima, „srce Ahazovo i srce naroda njegova ustrepta kao drveće u šumi od vjetra“ (Isaija 7,2).

Ponekad Božji narod zaboravlja da Gospod očekuje vernost od onih koji su stupili u zavetni odnos sa Njim. Prema tome, Bog u svojim tajanstvenim providenjima dozvoljava da teške okolnosti snađu Njegov narod kako bi postali svesni svoje potrebe da traže Gospoda i vrate se Njegovoj svetlosti. „Kad ustane da potre Zemlju.“ (Isaija 2,19) „Ustaje Gospod na parbu, stoji da sudi narodima. Gospod će doći na sud sa starješinama naroda svojega i s knezovima njegovijem.“ (Isaija 3,13.14) U „ovim stihovima Isaija prelazi na optuživanje vođstva. Oni se ponašaju neodgovorno i nepravedno, uništavajući ono što im je povereno. Ova tema o bezumnom vođstvu, naročito na nivou starešina i knezova, ponavlja se u knjizi (7,1-17; 14,4-21; 22,15-25; 28; 29; 32,3-8), i upravo se uz ovu pozadinu izdvaja čežnja, i obećanje, za onim koji će vladati u pravdi i pravednosti“. (John N. Oswalt, *The Book of Isaiah, Chapters 1-39*; The New International Commentary on the Old Testament [Grand Rapids Publishing Company, 1996], p. 137) Strah parališe cara. Bez obzira koliko okolnosti sa kojima se suočava mogu biti strašne, predstojeća pretnja predstavlja dragocenu priliku da se vrati Gospodu.

Gospod se stara o caru

U tekstu Isaija 7,3 Isaija daje zanimljiv opis Božjeg staranja. Narativ ne kaže da car traži Gospoda, već da je Gospod taj koji preuzima inicijativu. Stih glasi: „Tada reče Gospod Isaiji: Iziđi na susret Ahazu.“ Gospod je u ovom poglavlju prikazan kao Bog koji odlazi da sretne uplašenog čoveka preko proroka. Čitalac može da zapazi sličan Božji stav u Edemskom vrtu, u kome vidimo da Bog lično „iđāše po vrtu kad zahladi... A Gospod Bog viknu Adama i reče mu: Gdje si?“ (1. Mojsijeva 3,8.9) Obojica, i Adam i Ahaz, iako iz različitih razloga, opravdano su uplašeni.

Još jedna izuzetna pojedinost u ovoj epizodi jeste da Isaija prima uputstva gde da sretne cara. „Tada reče Gospod Isaiji: Iziđi na susret Ahazu... nakraj jaza gornjega jezera, na put kod polja Bjeljareva.“ (Isaija 7,3) Ovaj stih ne samo da pruža jasnu potvrdu o Božjem predznanju; on nam takođe govori o budnom staranju Gospoda o svim našim koracima na našem životnom putu kao pojedinaca. Biblija je puna izveštaja u kojima možemo videti kako Bog šalje svoje proroke da upute reč nade, ili ponekad reč ukora, Njegovim voljenim slugama. Kakve god prilike da su u pitanju, Božja namera, na kraju, jeste da pomogne svom narodu da Mu veruje i da Mu bude veran.

Posmatraj spokojno

U drugom stihu vidimo da car Ahaz oseća paniku pri pomisli na predstojeći rat. Ceo narod drhti zajedno sa svojim vladarom. Međutim, kako Bog gleda na ovu situaciju? Ponekad ne uspemo da u svom ograničenom sagledavanju uočimo Božji karakter. Mislimo da Ga zanimaju samo duhovne stvari u našem životu. Međutim, Biblija pokazuje da je naš Gospod Bog koji se stara o svojoj deci u svim sferama života, uključujući i svetovne stvari ili pitanja koja očevitno nisu povezana da duhovnom stranom.

„Sa Ahazove tačke gledišta Sirija i Jefrem predstavljaju veliku pretnju, ali sa Božje tačke gledišta oni su beznačajni i ne treba da okupiraju carevo vreme. Nije uvek lako steći božanski ugao sagledavanja. Ipak, ukoliko to ne tražimo, uvek smo u opasnosti da pridajemo previše pažnje onom što je prolazno i premalo pažnje onom što je značajno. Takođe, pored marljive potrage za Božjim uglom sagledavanja u svakoj prilici, previše lako zaključujemo da Boga zanimaju samo duhovna pitanja, a ne praktične stvari, zabluda koja na kraju vodi do gubitka Boga u svim pitanjima.“ (John N. Oswalt, *The Book of Isaiah, Chapters 1-39: The New International Commentary on the Old Testament*, p. 196)

U tekstu Isaija 7,4 Bog daje nalog svom proroku da razgovara sa carem. „I reci mu: Čuvaj se i budi miran, ne boj se i srce tvoje neka se ne plaši od dva kraja ovijeh glavnji što se puše, od raspaljenoga gnjeva Resinova i sirsokoga i sina Remalijina.“ Ponekad se pitamo kako da se suočimo sa životom usred neželjenih okolnosti. Biblija kaže: „Čuvaj se i budi miran.“ Drugi prevodi glase: „Pazi i budi spokojan.“ i „Budi pažljiv i miran.“ U jevrejskom jeziku rečenica „pazi i budi spokojan“ sastoji se od dve reči, *hiššāmer w^ehašqet*. Prva reč potiče od glagolskog korena *šmr*, koji bi se, u ovom slučaju, mogao prevesti kao „biti na oprezu, biti pažljiv, voditi računa“. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 4, p. 1584)

Čini se da Gospodnji savet upućen caru podrazumeva da se uzdržava od sve buke ili aktivnosti koje bi ugušile Božji glas i da ostane na oprezu. Druga reč u jevrejskoj rečenici je *šqṭ*, koja se zbog svog glagolskog oblika bolje prevodi kao refleksivni glagol „sačuvati mir... ostati spokojan (sačuvati sebe spokojnim)“ (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 4, p. 1641) ili „pokazati spokojstvo“ (David J. A. Clines, ed., *The Dictionary of Classical*

Hebrew [Sheffield, England: Sheffield Phoenix Press, 2011], vol. 8, p. 550). Ukratko rečeno, predloženi prevod za *hiššāmer w^ehašqet* mogao bi glasiti „posmatraj spokojno“.

Opomene i obećanja iz 4. stiha do kraja ovog odeljka (Isaija 7,9) nudi dovoljno razloga da verujemo Gospodnjim obećanjima. Prvo, Bog nalaže caru „ne boj se i srce tvoje neka se ne plaši od dva kraja ovijeh glavni što se puše“ (Isaija 7,4). Dakle, Resin i Fekaj, carevi sirsko-jefremovske koalicije, mogu stvoriti malo dima; ali takva vatra je zanemarljiva. Drugo, iako je istina da ta koalicija „dogovoriše na tvoje zlo“ (Isaija 7,5), „neće se to učiniti, neće biti“ (Isaija 7,7), kaže Gospod. I Bog naglašava, treba da verujete zato što „ako ne vjerujete, nećete se održati“ (Isaija 7,9). Džordž B. Grej [George B. Gray] ispravno komentariše ovaj odeljak, ističući da „Isaija osuđuje dve stvari kod Ahaza: njegov strah, jer je bespotreban; njegovu veru u materijalne izvore – ovde prikazane sigurnim snabdevanjem vode u vreme opsade; jedina vera koja će sačuvati pravu čvrstinu države je vera u Jehovu“. (George B. Gray, *A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Isaiah, I-XXVII*, The International Critical Commentary [Edinburgh: T. & T. Clark, 1975], vol. 1, p. 118)

U određenim okolnostima u životu, najvažnija stvar nije šta se događa u našem spoljašnjem okruženju, niti šta posmatramo, već šta se događa u našem unutrašnjem životu. Prema tome, moramo negovati i moliti se za sposobnost da shvatimo šta se događa oko nas iz Božjeg ugla posmatranja.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Car Ahaz, zajedno sa svojim narodom, suočava se sa surovim izazovima dok procenjuju rizik od rata sa sirsko-jefremovskom koalicijom. Ponekad nas život stavlja u situacije koje nam prete. Koje važne ili praktične korake je neophodno da preduzmemo da bismo se na najbolji način suočili sa ovim okolnostima?

2. U drugom delu lekcija istražuje naročitu Božju brigu o ispunjavanju potreba cara Ahaza. Gospod šalje svog glasnika da sretne cara „na putu kod polja Bjeljareva“ (Isaija 7,3). Kakve pouke možemo naučiti iz ovog događaja?

U trećem delu saznajemo kako Bog ohrabruje cara da se ne oslanja na materijalne stvari već na Njegovu pomoć. Njegove reči upućene caru glase: „Posmatraj spokojno“. Kako se te reči slažu sa sledećim savetom Elen Vajt?

„Možda imate teškoća na poslu; vaši izgledi postaju sve mračniji, možda vam preti i gubitak; ali nemojte se obeshrabriti; prepustite svoje brige Bogu i ostanite smireni i dobre volje. Molite se za mudrost i razborito upravljajte poslovima, i na taj način sprečite gubitak i nesreću. Učinite sve što je u vašoj moći da ostvarite dobre rezultate. Isus je obećao svoju pomoć, ali ne odvojeno od vašeg napora. Kad ste, oslanjajući se na svog Pomoćnika, učinili sve što možete, radosno prihvatite ishod.“ (Elen Vajt, *Put Hristu*, str. 122. original)

4. TEŽI NAČIN

Središte proučavanja: Isaija 7; Isaija 8

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Sedmo i osmo poglavlje Knjige proroka Isaije čine odeljak o sudu izrečenom protiv Jude (uključujući Arama i Izrailj). Poslednji deo 7. poglavlja (od 17. do 23. stiha) govori o neprijateljima judejskog naroda. U njemu posmatramo sićušna živa bića, muve i pčele, koja su simboli stranih naroda i takođe božanski određenih oruđa u budućem uništenju Božjeg naroda. Ova poglavlja takođe svedoče da je Bog Judi poslao mnoge znake o predstojećem sudu; na primer, ime Isaijinog sina. Bog traži od Isaije da napiše ime Maher-Šalal-Haš-Vaz, ime Isaijinog deteta, kao jasnu objavu budućih događaja. Prvi deo osmog poglavlja pokazuje da će Aram, Izrailj i Juda patiti zbog asirskog cara. Naročito upućuje na Judino oslanjanje na tadašnju veliku silu Asirije, umesto na Boga, tako da će mračna vremena, takođe, doći na njih. Ova lekcija podeljena je na tri dela pod naslovima: 1) neprijatelji dolaze, 2) prijateljski narod pretili da porobi Judu i 3) poverenje u Svetoga.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Neprijatelji dolaze

Isaija 7,17-25 navodi proročanstvo protiv Jerusalima. Prizor suda dat je zbog ustezanja judejskog cara da se osloni na oslobođenje koje dolazi od Gospoda u vreme kada se zemlja suočava sa napadom od strane aramejske i izrailjske vojske. Bog je govorio preko proroka Isaije, opominjući cara da iz mnoštvo razloga ne treba da se plaši Rezina i Fekaja. Njihovi planovi se neće ostvariti (Isaija 7,5-7). Tačnije, njihova carstva biće ostavljena (Isaija 7,16). Međutim, čini se da judejski car nije voljan da Gospodu poveri velike izazove sa kojima se suočava. U tekstu 2. O carevima 16,7 zabeleženo je da „Ahaz posla poslanike k Teglat-Felasaru caru asirskom i poruči mu: Sluga sam tvoj, hodi i izbavi me iz ruku cara sirsokoga i iz ruku cara Izrailjeva, koji se podigoše na me“. Prema tome, Gospod donosi sud nad Judinim carstvom. Gospod dozvoljava da Juda iskusi trenutak koji se godinama nije dogodio: „Gospod će pustiti na te i na narod tvoj i na dom oca tvojega dane, kakih nije bilo otkad se Jefrem odvoji od Jude.“ (Isaija 7,17)

Pojedini narodi pohodili su Judu u toku tog vremena, među kojima su Aram, Izrailj (Isaija 7,1), Egipat i pretežno Asirija (Isaija 7,18). Edomci i Filistejci (2. Dnevnika 28,17.18) takođe se udružuju protiv Jude. Za razliku od Danila, prorok Isaija ne koristi strašne zveri da predstavi sile koje će napasti Judu; već su one simbolički predstavljene muvom i pčelom (Isaija 7,18). Ove pojmove koriste i drugi biblijski pisci da predstave neprijatelje Božjeg naroda (5. Mojsijeva 1,44; Psalam 118,12). Još jedan živi opis dat je u tekstu Isaija 7,20: „Tada će Gospod obrijati britvom zakupljenom ispreko rijeke, carem asirskim, glavu i dlake po nogama, i bradu svu.“ Tlačitelji ponižavaju svoje ratne zarobljenike brijući im glave. Upućivanje na kosu i dlake nogu može označiti potpuno uništenje. (Willem A. VanGemeren, ed., *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis* [Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1997], vol. 1, p. 866) Prethodni opis je proširen da prikaže kompletno uništenje na Zemlji: „I tada će svako mjesto gdje ima tisuća čokota za tisuću srebrnika zarasti u čkalj i trnje. Sa strijelama i s lukom ići će se onamo, jer će sva zemlja biti čkalj i trnje.“ (Isaija 7,23.24)

Prijateljski narod pretili da porobi Judu

Isaija 8 je nastavak proročanstva iz sedmog poglavlja. Sud nad Judom se i ovde spominje, zajedno sa drugim elementima. Objava počinje sa osobitim jevrejskim imenom *mahēr šālāl ḥāš baz* koje dobija Isaijin sin. Ono se obično prevodi kao „Brz na plijen, hitar na grabež“ (Isaija 8,1). Dete je stajalo kao upozorenje narodu (uporedite: Isaija 8,18) o Božjim proročanstvima, o Judinim neprijateljima na vratima i o samoj Judi, asirskoj sledećoj žrtvi (Isaija 8,4.8; uporedite: Isaija 7,17).

U vezi sa Aramom i Izrailjem još jednom je prorečeno: „Jer prije nego dijete nauči vikati: oče moj i majko moja, odnijeće se blago damaštansko i plijen samarijski pred carem asirskim.“ (Isaija 8,4) Sledeći stihovi otkrivaju druge pojedinosti u vezi sa ovim događajima: „Zato, evo, Gospod će navesti na njih vodu iz rijeke silnu i veliku, cara asirskoga i svu slavu njegovu, te će izaći iz svojih potoka svojih, i teći će povrh svojih bregova svojih.“ (Isaija 8,7) Nakon ovog stiha prorok ističe sledeću žrtvu asirske sile: „I navaliće preko Jude, plaviće i razlivaće se i doći do grla, i krila će joj se raširiti preko svekolike zemlje tvoje, Emanuilo!“ (Isaija 8,8)

Čak i posle tih izjava, 2. O carevima 16 kaže da judejski car i dalje više naginje tome da se oslanja na asirsku vrhovnu vlast: „Sluga sam tvoj, hodi i izbavi me iz ruku cara sirsokoga i iz ruku cara Izrailjeva, koji se podigoše na me.“ (2. O carevima 16,7) Da bi stekao asirsku podršku, Ahaz šalje deo carskog blaga (2. O carevima 16,8). Nakon toga proročanstvo se ispunjava. Aram biva poražen od strane Asiraca (2. O carevima 16,9). Ispunjenje proročanstva u vezi sa Judom izrečeno je u 2. Dnevnika 28,20.21: „I dođe k njemu Telgat-Felnasar car asirski, i ojadi ga, a ne utvrdi. Jer Ahaz uze dio iz doma Gospodnjega i iz doma carskoga i od knezova, i dade caru asirskom, ali mu ne pomože.“

Poverenje u Svetoga

Knjiga 2. Dnevnika pruža nam određene detalje koji nam mogu omogućiti dalji uvid u naše proučavanje. Isaija 8 daje jasnu proročku objavu u vezi sa neprijateljima Jude tog vremena. To je živa poruka u imenu Isajinog sina. Car verovatno (kao mnogi u Judi) misli da je proročanstvo o budućem uništenju Jude deo „lažne vesti“. O tome se govori u tekstu Isaija 8,12: „Ne govorite buna, kad god ovaj narod kaže buna.“ Biblija nam govori da se car ne okreće Gospodu: „I kad bijaše u nevolji, on još većma griješaše Gospodu; taki bijaše car Ahaz.“ (2. Dnevnika 28,22)

Biblijski izveštaj opisuje neke od njegovih postupaka: „I prinošaše žrtve bogovima damaštanskim, koji ga razbiše, i govoraše: kad bogovi careva sirsokih njima pomažu, prinosiću njima žrtve da bi mi pomagali; ali mu oni biše na to da padne on i sav Izrailj. A Ahaz pokupi sudove doma Božijega, i izlomi sudove doma Božijega, i zatvori vrata doma Gospodnjega i načini sebi oltare po svijem uglovima u Jerusalamu. I u svakom gradu Judinu načini visine da kadi bogovima tuđim; i gnjevi Gospoda Boga otaca svojih.“ (2. Dnevnika 28,23-25)

U poslednjem delu ovog odeljka, Gospod opominje svoje verne sledbenike tog vremena: „Ne bojte se čega se on boji, i ne plašite se. Gospoda nad vojskama svetite; i On neka vam je strah i bojazan. I biće vam svetinja.“ (Isaija 8,12-14) U Ahazovo vreme, svetinja je oskvrnjena i između ostalog, „zatvori vrata doma Gospodnjega“ (2. Dnevnika 28,24). Dakle, u tom kritičnom trenutku, Gospod „biće vam svetinja“, središte svetosti za jedne, „a kamen za spoticanje i stijena za sablazan“ za druge (Isaija 8,14).

U vezi sa tim, Elen Vajt komentariše: „Međutim, u Judi je bilo i onih koji su se držali svoje vernosti Gospodu, uporno odbijajući da se priklone idolopoklonstvu. Prema takvima s nadom su upravljali pogled Isaija, Mihej i svi njima slični, dok su razmatrali štete nastale u toku poslednjih godina Ahazove vladavine. Njihovo Svetilište bilo je zatvoreno, ali su verni stekli pouzdanje: 'Jer je s nama Bog!' 'Gospoda nad vojskama svetite, i On neka vam je strah i bojazan. I biće vam svetinja!' (Isaija 8,10.13.14)“ (*Istorija proroka i careva*, str. 330. original)

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Saznajemo da se car Ahaz više oslanja na asirski savez nego na Božja obećanja. Ljudskim bićima je lako da se oslone na ljudsko delovanje umesto na Božja dela. Zašto je vernicima u trenucima krize ponekad teško da veruju u Božja obećanja? Odgovarajući na ovo pitanje, razmišljajte o tekstu 2. Dnevnika 28,22: „I kad bijaše u nevolji, on još većma griješaše Gospodu.“

2. U 8. poglavlju Knjige proroka Isaije prorok objavljuje uništenje Jude. Ova očekivana vest mogla je biti data narodu da bi ih pokrenula da zatraže Gospodnju pomoć; neprijatelj ne bi mogao da ih uništi da su zatražili Božju zaštitu. Trebalo je više da se plaše Gospoda Boga nego što su se plašili asirskog cara. Kako se osećate kada primite opomenu/ukor u životu? Razgovarajte o tome kako vam je to pomoglo u životu.

3. Tekst 2. Dnevnika 28,19 glasi: „Jer Gospod obaraše Judu s Ahaza cara Izrailjeva, jer odvuče Judu da grdno griješi Gospodu.“ Na koje načine ponašanje jedne osobe može doneti uništenje drugima? Kakvu pouku možemo naučiti iz teksta 8,18: „Evo ja i djeca koju mi je dao Gospod jesmo znak i čudo Izrailju od Gospoda nad vojskama.“

5. PLEMENITI KNEZ MIRA

Središte proučavanja: Isaija 9

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Smisao poslednjeg odeljka 8. poglavlja Knjige proroka Isaije jeste da Izrailj odbija svetlost (Isaija 8,19-22). Oni hodaju u tami do te mere da se obraćaju gatarama. Isaija 9 uvodi motiv svetlosti nasuprot Izrailjevoj duhovnoj tami. Izrailj će videti „vidjelo veliko“ i njima „zasvijetleće vidjelo“ (Isaija 9,2). Videlo u ovom poglavlju ne odnosi se samo na slavu Boga, koji će izvesti svoj narod iz mračnih prilika; ovaj izraz takođe se može shvatiti kao nagoveštaj, ili simbol, Mesije koji će doći. Mesija se prikazuje različitim imenima: „Ime će mu biti: Divni, Savjetnik, Bog silni, Otac vječni, Knez mirni.“ (Isaija 9,6) Sva imena ili odlike Mesijine ličnosti razrađene su u Bibliji, a naročito u Knjizi proroka Isaije.

U ovoj lekciji proučavaćemo tri važne teme: 1) iz tame u svetlost; 2) Mesija kao svetlost svetu i 3) Mesijina ličnost.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Iz tame u svetlost

Poslednji stihovi 8. poglavlja Knjige proroka Isaije opisuju nesreću i mračne događaje judejskog naroda: „Ako li ko ne govori tako, njemu nema zore... A kad pogleda na zemlju, a to nevolja i mrak i teška muka, i on zagnan u tamu.“ (Isaija 8,20-22) Dakle, Božji narod hoda u tami uglavnom zato što zanemaruje i odbacuje proročku Reč Božju. Oni sebe odvajaju od svetlosti. Elen Vajt beleži: „U Isaijino vreme pogrešni pojmovi o Bogu pomračili su duhovna shvatanja ljudi. Sotona se dugo trudio da ih navede da u svom Stvoritelju vide začetnika greha, patnji i smrti. Oni, koje je tako zavoleo, zamišljali su Boga kao neko strogo i samovoljno biće. Smatrali su da On jedva čeka da nekoga optuži i osudi, da nije spreman da prihvati grešnika sve dok postoji neki zakonski izgovor da mu ne pomogne. Zakon ljubavi, po kome se upravlja Nebo, veliki varalica pogrešno je predstavio kao ograničenje ljudske sreće, teški jaram od kog bi se ljudi rado oslobodili.“ (*Istorija proroka i careva*, str. 311 original)

Međutim, mračni dani biće pretvoreni u slavno, sjajno i blistavo iskustvo. To je upravo ono što nalazimo u prvom delu 9. poglavlja (stihovi 1-5). Biblija ukazuje na obećanja i nadu koju je Bog dao svom narodu usred potlačenosti. Prema tome, tema koja se ovde spominje odnosi se na izbavljenje Jude, koje će biti izvršeno *velikim videlom*. Isaija 9,2 opisuje budući događaj: „Narod koji hodi u tami vidjeće vidjelo veliko, i onima koji sjede u zemlji gdje je smrtni sjen zasvijetliće vidjelo.“ Ovde je objavljeno delo obnovljenja, a oslobođenje Božjeg naroda od njihovih tlačitelja biće praćen sjajem Božje prisutnosti. „Ali će se radovati pred Tobom kao što se raduju o žetvi.“ (Isaija 9,3) Takve reči takođe nalazimo u 60. poglavlju Knjige proroka Isaije kada Bog ohrabruje svoj narod koji će se vratiti iz ropstva: „Ustani, svijetli se, jer dođe svjetlost tvoja, i slava Gospodnja obasja te.“ (Isaija 60,1) Da li je moguće da će Bog delovati u korist svog naroda? Isaija to potvrđuje: „Jer si slomio jaram u kom vucijaše.“ (Isaija 9,4)

Mesija kao svetlost svetu

Pisac Jevanđelja po Mateju aludira na Isajino proročanstvo. On kaže: „(Isus) otide u Galileju. I ostavivši Nazaret dođe i namjesti se u Kapernaumu primorskome na međi Zavulonovoj i Neftalimovoj, da se zbude što je rekao Isaija prorok“ (Matej 4,12-14); Matej zatim ukazuje na tekst Isaija 9,1.2. Ovde biblijski pisac primenjuje mesijansko ispunjenje na Isajino proročanstvo.

Dobro je za čitaoca kada sama Biblija tumači prethodni biblijski tekst; u ovom slučaju, Matej tumači Knjigu proroka Isaije. Prema tome, to čitaocu pruža sigurnost i poverenje da pristupi 6. i 7. stihu u proročanstvu u 9. poglavlju Knjige proroka Isaije. Pored toga, Elen Vajt upućuje na te stihove. Ona objašnjava: „U kasnijoj istoriji Izrailja, tokom stoleća koja su prethodila prvom Hristovom dolasku, vladalo je sveopšte mišljenje da se sledeće proročanstvo odnosi na dolazak Mesije.“ (*Istorija proroka i careva*, str. 688. original)

Motiv svetlosti u Isaiji 9, prikazan izrazom „vidjelo veliko“ (Isaija 9,2), zajedno sa obećanjem da „nam se rodi dijete“ (Isaija 9,6), jasno ukazuje na Hrista. Matej beleži da su mudraci sa Istoka koji su stigli u Jerusalem upitali: „Gdje je car Judejski što se rodio? Jer smo vidjeli njegovu zvijezdu na istoku i došli smo da mu se poklonimo... A kad vidješe zvijezdu gdje je stala, obradovaše se veoma velikom radosti. I ušavši u kuću, vidješe dijete s Marijom materom njegovom, i padoše i pokloniše mu se.“ (Matej 2,2.10.11) Jevanđelje po Jovanu snažno opisuje Isusa u vezi sa svetlošću: „U njoj bješe život, i život bješe vidjelo ljudima. I vidjelo se svijetli u tami... Bješe vidjelo istinito koje obasjava svakoga čovjeka koji dolazi na svijet.“ (Jovan 1,4.5.9) Sa ovakvim kontekstom, jasno je da Isaija 9,6.7 neposredno upućuje na Mesijin dolazak, koji je „vidjelo svijetu“ (Jovan 8,12) i koji donosi mir, slobodu, pravdu i pravednost.

Mesijina ličnost

Isaija 9,6.7 predstavlja bogat spisak o Mesijinoj ličnosti i carstvu. Prorok tvrdi: „Ime će mu biti: Divni, Savjetnik, Bog silni, Otac vječni, Knez mirni.“ (Isaija 9,6) Ono što sledi je kratko proučavanje ovog spiska Mesijinih odlika.

Budući mesijanski car biće „Divni“. Reč „Divni“ javlja se kao imenica u tekstu Isaija 25,1 i 29,14, a jevrejska reč iz koje je izvedena ima značenje „onaj koji planira da učini čudo, čudotvorac“. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 3, p. 928) Isti izraz se koristi u Mojsijevoj pesmi: „Ko je kao Ti među silnima, Gospode? Ko je kao Ti slavan u svetosti, strašan u hvali, i da čini čudesna [‘*ōšê pele*’]?“ (2. Mojsijeva 15,11) Isaija kasnije koristi isti izraz: „Gospode, Ti si Bog moj... jer si učinio čudesna.“ (Isaija 25,1) Drugim rečima, to je upućivanje na divna i spasonosna dela moćnog Boga.

Druga reč kojom se upućuje na Mesiju u Isaiji 9 je reč *Savetnik*. Jevrejski izraz *yô’eš* odražava ideju o nekome „ko uvek zna šta da čini“. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 2, p. 403) Izraz ima značenje mudrog čoveka, savetnika, i/ili nekoga ko upravlja na ispravan način. Ta misao se javlja u tekstu Isaija 1,26: „I postaviću ti opet sudije kao prije, i savjetnike kao ispočetka.“

Na kraju, proučavamo izraz „Bog silni“ (*’el gibbôr*). Izraz *gibbôr* povezan je sa silom i hrabrošću u bici. Predloženi prevod glasi „Bog junačka sila“ ili „Bog junak“. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 1, p. 172) Ovu misao zapažamo u tekstu

Isaija 42,13: „Gospod će izaći kao junak, podignuće revnost svoju kao vojnik, vikaće i klikovati, nadvladaće neprijatelje svoje.“ Džon Osvalt ispravno komentariše: „Gde god se *'el gibbôr* javlja na drugom mestu u Bibliji nema sumnje da se taj izraz odnosi na Boga.“ (*The Book of Isaiah: Chapters 1-39*, The New International Commentary on the Old Testament, p. 247)

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Poslednji stihovi 8. poglavlja Knjige proroka Isaije navode da su Božji saveti upućeni narodu odbačeni jer su se okrenuli savetima gatarata koji ih vode u duhovnu tamu. Međutim, Bog u svojoj milosti obećava da će izbaviti svoj narod iz toga i pružiti svetliju budućnost. Gospod je jedini koji može pretvoriti tamu u svetlost. Podelite neki događaj iz svog života u kome su mračne okolnosti, Božjim providenjem i delovanjem, postale sjajno iskustvo.

2. U tekstu Isaija 2,5 Bog savetuje svoj narod: „Dome Jakovljevi, hodi da idemo po svetlosti Gospodnjoj.“ Kako lično razumete Isusov savet u tekstu Jovan 8,12: „Ja sam vidjelo svijetlu: ko ide za Mnom neće hoditi po tami, nego će imati vidjelo života“? Šta znači imati „vidjelo života“?

3. Isaija 9,6 opisuje mnoge Mesijine osobine koje su povezane sa Njegovim večnim carstvom. Prorok beleži: „Ime će mu biti: Divni, Savjetnik, Bog silni, Otac vječni, Knez mirni.“ Koja od ovih Božjih odlika je vama najznačajnija i zašto?

6. PREUZIMANJE BOŽJE ULOGE

Središte proučavanja: Isaija 13; Isaija 14; Isaija 24-27

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Isaija 13 i 14 istražuju ideju suda, uključujući motiv Gospodnjeg dana. Bog je inicijator suda koji najavljuje doba nevolje ili početak novog doba radosnog iskustva. Sud može doći na strani narod (kao u 13. i 14. poglavlju Knjige proroka Isaije) ili na Božji narod. Isaija 24 nam govori da Gospodnji sud ima univerzalnu primenu. Isaija 25 i 26 su deo pesme koja najavljuje obnovljenje Jude, ali takođe obuhvata eshatološki značaj za otkupljene na kraju vremena.

Poglavlje 25. podeljeno je na tri odeljka: 1) slavljenje Boga zbog pobede (stihovi 1-5); 2) gozba priređena za Božji narod (stihovi 6-8); i 3) Gospodnja pobeda nad neprijateljima (stihovi 9-12). Isaija 26 bavi se osobinama otkupljenih sada kada su verni narod (a ne grešni narod kao u 1. poglavlju); i oni ostaju verni, između ostalih karakteristika.

Tri glavne teme se istražuju u ovoj lekciji: 1) Božji sudovi; 2) sigurnost pobede, i 3) verni narod.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Božji sudovi

Pojam suda je tema koja se ponavlja u proročkim knjigama u Bibliji. Sud je mogao da donese kraj dobu nevolja i početak novom dobu radosnog iskustva (Isaija 42,1). Ili je mogao da donese, ili najavi, buduće uništenje, kao u proročanstvima u 13. i 14. poglavlju Knjige proroka Isaije i narednim poglavljima. Ti dani suda ponekad se najavljaju pomoću izraza „dan Gospodnji“, kao što primećujemo u prvoj polovini Knjige proroka Isaije.

Dan Gospodnji može biti dan obnovljenja: „I u to vrijeme pozvaću slugu svojega Elijakima sina Helkijina; I obući ću mu tvoju haljinu, i tvojim ću ga pojasom opasati, i tvoju ću mu vlast dati u ruku, i biće otac Jerusalimljanima i domu Judinu. I metnuću mu ključ od doma Davidova na rame: kad on otvori, neće niko zatvoriti, i kad on zatvori, neće niko otvoriti.“ (Isaija 22,20-22)

Međutim, dan Gospodnji mogao je biti i dan uništenja, kao u tekstu Isaija 13 i 14, koji se odnosi na razorenje Vavilona i Asirije. Sud je mogao, takođe, da ima negativne implikacije za Judu (Isaija 2,12; Isaija 3,13.14.18), ali ta karakteristika češće se zapaža u sudu nad stranim narodima.

Sud se javlja na Božju inicijativu: „Ja sam zapovjedio izabranima svojim i dozvaao sam junake svoje da izvrše gnjev Moj.“ (Isaija 13,3) Nije pravilo da rečenica u jevrejskom jeziku počne subjektom, već glagolom; međutim, u ovom stihu javlja se izuzetak. „Ja“ je ovde naglašeno. Sa druge strane, u pitanju je značajna Božja osobina kao vrhovnog vladara nad zemaljskim silama. To je takođe naglašeno u 14. poglavlju Knjige proroka Isaije: „Zakle se Gospod nad vojskama govoreći: doista, biće kako sam smislio, i kako sam naumio izvršiće se.“ (Isaija 14,24) Sa druge strane, upućujući na „Boga silnog“ iz teksta Isaija 9,6, autor u Isaija 13,3 koristi reč *gibbwōr* (silan), ukazujući na *Njegove junake*. Oni su „oruđa srdnje Njegove“ (Isaija 13,5).

Još jedan važan element suda je bliska opasnost. Na primer: „Jer je blizu dan Gospodnji“ (Isaija 13,6) ili „Evo, ide dan Gospodnji“ (Isaija 13,9). Slika vojnika spremnih za borbu prikazana je ovde: „Gospod nad vojskama pregleda vojsku ubojitu.“ (Isaija 13,4) To je bio dan gneva. Gospod kaže: „Dozvaao sam junake svoje da izvrše gnjev moj“ (Isaija 13,3), „ide dan Gospodnji ljuti s gnjevom i jarošću“ (Isaija 13,9), „i zemlja će se pokrenuti sa svoga mjesta od jarosti Gospoda nad vojskama i u dan kad se raspali gnjev Njegov“ (Isaija 13,13).

Još jedan značajan element Gospodnjeg suda je razlog za konačno obračunavanje i dan uništenja: „I pohodiću vasiljenu za zloću, i bezbožnike za bezakonje; i ukinuću razmetanje oholijeh, i ponos silnijeh oboriću.“ (Isaija 13,11). Svi ovi gresi su utelovljeni u doslovan i duhovan Vavilon.

Sigurnost pobjede

Iako se proročanstva 13. i 14. poglavlja Knjige proroka Isaije usredsređuju na Vavilon i Asiriju na kraju 14. poglavlja, cela zemlja je obuhvaćena: „To je namišljeno svoj zemlji, i to je ruka podignuta na sve narode.“ (Isaija 14,26) Nema sumnje da eshatološke implikacije Isaijinih proročanstava uključuju čitav univerzum. Ova misao je takođe razvijena u 24. poglavlju Knjige proroka Isaije: „Gospod će isprazniti zemlju i opustiti je.“ (Isaija 24,1) Prema tome „prokletstvo će proždrijeti zemlju, i zatrće se stanovnici njezini“ (Isaija 24,6), „jer će joj otežati bezakonje njezino“ (Isaija 24,20). Jasno je da se ne radi o delovanju protiv zemlje kao elementa stvaranja već protiv prestupa na njoj. Radosna vest, na kraju, jeste da će „Gospod nad vojskama carovati“ (Isaija 24,23).

Isaija 25 predstavlja pesmu proslavljanja Božje milosti u eshatološkom danu Gospodnjem. Poglavlje ima tri jasna dela. To su stihovi: 1-5, 6-8 i 9-12. Prvi deo je pesma hvale za ono što je Bog učinio za svoj narod nakon dugog bola i patnje. Bog je završio ono što je planirao za svoj narod: „Jer si učinio čudesa; namjere Tvoje od starine vjera su i istina“ (Isaija 25,1). On je oborio sile tlačitelja svoga naroda. On je „od grada načinio gomilu“ (Isaija 25,2). Dakle, ova hvala je znak radosti i sreće zbog pobjede. Bog se uzvisuje kroz dela koja je učinio.

Drugi deo ovog poglavlja obuhvata tekst od 6. do 8. stiha. Sadržaj naglašava proslavu Božjeg naroda. Gospod je obnovio radost i mir u njihovoj zemlji. Bog je uklonio vreme strašne patnje iz njihovog života. Bog je sahranio njihov bol i suze. Sada je vreme za gozbu jer „Gospod će nad vojskama učiniti svijem narodima na ovoj gori gozbu od pretela mesa, gozbu od čista vina“ (Isaija 25,6). Žalost je uklonjena za svu večnost: „Uništiće smrt zauvijek, i utrće Gospod Gospod suze sa svakoga lica.“ (Isaija 25,8)

Poslednji deo ovog poglavlja počinje 9. i završava se 12. stihom. Ovaj odeljak razrađuje pesmu o Bogu iz prvog dela. Ovaj odeljak slavi Boga za Njegova očekivana dela: „Ovo je Bog naš... i spašće nas; ovo je Gospod, njega čekasmo“ (Isaija 25,9) i „grad i visoke zidove tvoje sniziće“ (Isaija 25,12). Prema tome, Božji narod „radovaće se i veseliće se za spasenje njegovo. Jer će ruka Gospodnja počinuti na ovoj gori“ (Isaija 25,9.10).

Verni narod

Pesma u 26. poglavlju Knjige proroka Isaije upotpunjuje pesmu iz prethodnog poglavlja. Naročito stihovi 1-10 naglašavaju važnu temu u odnosu na otkupljene (primenjujući je, kao prvo, na judejski narod koji se vraća u svoju domovinu iz Vavilonskog ropstva). Tema ovog odeljka govori o vernosti. Pitanje glasi: „Ko može da uđe na vrata i učestvuje u gozbi?“

Pesma opisuje grad kao zaštićeni grad. Sledi nalog: „Otvorite vrata da uđe narod pravedni, koji drži vjeru.“ (Isaija 26,2) Narod više nije grešan narod (1. poglavlje), već pravedan. Jevrejski izraz preveden kao pravedan je *šaddiq*, a prema jevrejskom leksikonu, označava nekoliko stvari: 1) čestitu osobu, koja se ponaša ispravno i izlazi na kraj sa svojim životom; 2) pobožnu osobu, koja pripada Jehovinoj zajednici; 3) pobožnu osobu koja pronalazi zadovoljstvo u zapovestima; i 4) onu koji se smatra poštenom, ispravnom. Ukratko, *šaddiq* opisuje nekoga ko je pošten, čestit i pobožan (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 3, p. 1002).

Uz to, ovi stihovi iz 26. poglavlja Knjige proroka Isaije iznose više detalja o osobinama otkupljenih i takođe nadopunjuju prethodnu misao: veran „drži vjeru“ (Isaija 26,2) ili „ostaje veran“. Još jedna karakteristika otkupljenih je da se uzdaju u Gospoda, što se dva puta naglašava u tekstu Isaija 26,3.4: „Jer se u Tebe uzda. Uzdajte se u Gospoda dovijeka.“

Isaija 26,7 uvodi novu reč (pridev u ovom slučaju) da bi opisao otkupljene. To je jevrejski izraz *yāšār*, koji opisuje „pravednu ili poštenu (osobu)“. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 2, p. 450) Isaija 26,7 glasi: „Put je pravedniku prav, Ti ravniš stazu pravednome.“ Isaija 26,8.9 otkriva druge elemente u iskustvu vernog naroda koji će ući u otkupljeni grad: „I na putu sudova Tvojih, Gospode, čekamo te; Tvoje ime i Tvoj spomen žudi duša. Dušom svojom žudim Tebe noću, i duhom svojim što je u meni tražim Te jutrom; jer kad su sudovi Tvoji na zemlji, uče se pravdi koji žive u vasiljenoj.“

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Prizor suda čini se da je za mnoge veoma zastrašujući i užasavajući. Međutim, često strah od predstojećeg suda podstiče ljude da traže Gospoda i konačno da stupe na put spasenja. Kakvu pouku možemo naučiti iz prizora suda u Knjizi proroka Isaije? Pročitajte 24. poglavlje te knjige, naročito da biste formulisali svoj odgovor.
2. U 25. poglavlju Knjige proroka Isaije Bog je unapred pokazao svoju vernost prema izbavljenju svog naroda od neprijateljskog ugnjetavanja. On će ih oboriti svojom moćnom silom. Bog će dati mir i radost svom narodu. On je obezbedio pobjedu u prošlosti i On će nam doneti pobjedu u budućnosti. Bog je naša pobjeda, i mi možemo izvojevati pobjedu nad patnjom, bolom, i grehom silom moćnoga Boga. Kakvu nadu nam ova misao daje dok očekujemo dan velike eshatološke gozbe koju je Bog pripremio svom voljenom narodu?
3. Isaija 26 iznosi određene osobine naroda koji će ući na vrata sigurnog grada. „Narod pravedni“ i oni koji drže veru „mogu da uđu“ (Isaija 26,2). Imajući ove stihove na umu, kako biste opisali svoje iskustvo vere u poslednje vreme?

7. PORAZ ASIRACA

Središte proučavanja: Isaija 36; Isaija 37; Isaija 38

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

U prvom delu 36. poglavlja Knjige proroka Isaije (stihovi 1-10), vidimo da asirski zapovednik Ravsak pokušava da obmane judejski narod i navede ga da poveruje u poruku asirskog cara. On nastoji da ubedi judejske vođe da ne veruju Bogu.

Isaija 37 prikazuje cara Jezekiju kako žali zbog loših vesti koje su njegovi zvaničnici doneli. Međutim, Gospod šalje poruku Jezekiji koji potvrđuje svoju veru u Gospoda (Isaija 37,16-20).

Prema tekstu Isaija 38, car Jezekija se razboljeva i Bog ga preko proroka Isaije obaveštava o predstojećoj smrti. Car Jezekija vapi Gospodu i Gospod mu odgovara dajući mu obećanje o još dodatnih 15 godina života. U toku tog teškog perioda, Jezekija piše divan Psalam u kome izražava svoje misli o Bogu i svom mračnom iskustvu. U ovoj lekciji proučavaćemo tri glavne teme: 1) u koga ćemo se uzdati?, 2) zašto treba da imamo poverenje u Boga?, 3) Bog i lične nevolje.

DRUGI DEO: KOMENTAR

U koga ćemo se uzdati?

Isaija 36 do 39 obuhvata narative koji detaljno prikazuju još jedan vojni izazov sa kojim se Juda suočava. Događaj se odigrava u vreme Jezekijine vladavine. Knjiga Dnevnika i Knjiga o carevima opisuju Jezekiju kao velikog reformatora verskih pitanja: „Prve godine svojega carovanja, prvoga meseca, otvori vrata na domu Gospodnjem, i opravi ih“ (2. Dnevnika 29,3); i reče Levitima: „Osveštajte se sada i posvetite dom Gospoda Boga otaca svojih, i iznesite nečistotu iz Svetinje“ (2. Dnevnika 29,5). Biblijski izveštaj ističe da „uzdaše se u Gospoda Boga Izrailjeva, i ne bi takvoga između svih careva Judinijeh poslije njega ni prije njega“ (2. O carevima 18,5).

Asirska sila podigla se na Izrailj i Samarija biva porobljena jer „ne slušaše glasa Gospoda Boga svojega i prestupaše zavjet Njegov“ (2. O carevima 18,12). Međutim, asirska vojska takođe „podiže se... na sve tvrde gradove Judine“ (2. O carevima 18,13). Čini se da teške okolnosti podjednako okružuju i dobre i rđave ljude.

Iz određenog razloga, Jezekija se buni protiv Asirije i kriza dostiže vrhunac. Ravsak, Senahirimov izaslanik, dolazi k judejskom caru sa porukom koja predstavlja suštinu narativa: „U što se, dakle, uzdaš?“ (Isaija 36,5) Navedene su određene mogućnosti koje Jezekija može da sledi: Da li se uzdaš u Egipat (Isaija 36,6)? Da li se uzdaš u Gospoda (Isaija 36,7)? Ili ćeš se uzdati u asirskog cara (Isaija 36,8)? Asirski izaslanik objašnjava vođama Božjeg naroda zašto nije prikladno da se uzdaju u druge, već samo u njega.

Ne uzdaj se u Egipat jer je kao „štap od trske slomljene“ (Isaija 36,6). Ne uzdaj se u Gospoda, prema Ramsekovim rečima: „Nemojte da vas vara Jezekija govoreći: Gospod će nas izbaviti. Je li koji između bogova drugih naroda izbavio svoju zemlju iz ruke cara asirskoga?... Koji su između svih bogova

ovijeh zemalja izbavili zemlju svoju iz moje ruke, a Gospod će izbaviti Jerusalem iz moje ruke?“ (Isaija 36,18.20) Pored toga, on tvrdi da mu je Gospod rekao: „Idi na tu zemlju, i zatri je.“ (Isaija 36,10)

Konačno, asirski izaslanik pokušava da ubedi predstavnike Jude da se uzdaju u Asiriju tako što će sklopiti sporazum sa Asircima: „Učinite mir sa mnom“, i ja ću vas odvesti u „zemlju obilnu žitom i vinom, u zemlju obilnu hljebom i vinogradima“ (Isaija 36,16.17). Ukoliko Juda pristane na to, pokazao će svoj prezir prema Bogu.

Zašto treba da imamo poverenje u Boga?

Zanimljivo je da asirski izaslanik zna da se Jezeckija uzda u Gospoda. Čini se da se plaši vere ovog vladara, jer ubeđuje predstavnike Jude da se ne uzdaju u Gospoda (Isaija 36,7): „Nemojte da vas nagovori Jezeckija da se pouzdate u Gospoda, govoreći: Gospod će nas izbaviti.“ (Isaija 36,15) „Nemojte da vas vara Jezeckija govoreći: Gospod će nas izbaviti.“ (Isaija 36,18)

Biblijski izveštaj opisuje ključnu Jezeckijinu vrlinu: „Uzdaše se u Gospoda Boga Izrailjeva, i ne bi takvoga između svih careva Judinijeh poslije njega ni prije njega.“ (2. O carevima 18,5) Dakle, u tom trenutku krize Jezeckija traži Gospoda i moli se. Njegova molba jedna je od najlepših molitava izgovorena u vreme nevolje:

„Gospode nad vojskama, Bože Izrailjev, koji sjediš na heruvimima, Ti si sam Bog svijem carstvima na Zemlji, Ti si stvorio nebo i Zemlju. Prigni, Gospode, uho svoje i čuj; otvori, Gospode, oči svoje i vidi; čuj sve riječi Senahirima, koji posla da ruži Boga živoga... I zato, Gospode Bože naš, izbavi nas iz ruku njegovijeh, da poznaju sva carstva na zemlji da si Ti sam Gospod.“ (Isaija 37,16.17.20)

Jezeckijino sagledavanje Boga i njegovo priznanje ko je Gospod vredno je pažnje. Gospod je pravi car sveta; niko nije kao On. Prema tome, On je Vrhovni vladar univerzuma, sva carstva su pokorena Njegovoj volji. Bog kao Stvoritelj ističe vrhovnu vlast živoga Boga. On može da izbavi svoj narod. Ravsakov stav o Bogu predstavlja hulu.

Bog i lične nevolje

Isaija 38 obuhvata značajne uvide u aspekte našeg Boga. On je predstavljen kao Car, Stvoritelj i Spasitelj. On je Bog koji je zainteresovan za nacionalno dobro svog naroda. U isto vreme, On je takođe Bog koji je zainteresovan za pitanja pojedinaca.

Vidimo Božje lično zanimanje za Jezeckiju kada se razboleo: „A Jezeckija se okrete licem k zidu, i pomoli se Gospodu... I plaka Jezeckija veoma.“ (Isaija 38,2.3) I Bog šalje poruku Jezeckiji preko proroka: „Ovako veli Gospod Bog Davidov oca tvojega: Čuo sam molitvu tvoju, i vidio sam suze tvoje.“ (Isaija 38,5)

Usred ovakvih okolnosti, Jezeckija piše psalam. On izražava šta je u njegovom srcu dok prolazi kroz ličnu krizu – u ovom slučaju, smrtnu bolest: 1) Jezeckija ne poriče svoje stanje: „Idem k vratima grobnijem.“ (Isaija 38,10) Niti poriče prolaznost života: „Od jutra do večeri učinićeš mi kraj.“ (Isaija 38,12) 2) Njegova bolest donosi određeno razdoblje očaja u njegov život: „Ukah kao golubica, oči mi iščilješe gledajući gore... Evo, na mir dođe mi ljut jad.“ (Isaija 38,14.17) 3) Međutim, Jezeckija čeka Boga: „Gospode, u nevolji sam, oblaščaj mi... Iscijelio si me i sačuvao u životu“ (Isaija 38,14.16); „Gospod me spase“ (Isaija 38,20). 4) On oseća da je Bog oprostio njegove grehe: „Jer si bacio za leđa svoja sve grijeha moje.“ (Isaija 38,17) 5) Nema mržnje prema Bogu: „Živi, oni će Te slaviti kao ja

danas.“ (Isaija 38,19) 6) On svedoči o Božjoj vernosti: „Otac će sinovima javljati istinu Tvoju.“ (Isaija 38,19)

Komentator Džon Osvalt ističe ključne pojedinosti u vezi sa Jezekijinim iskustvom koje je važno razmotriti: „Ovde se možda iznose dva važna teološka pitanja. Jedno od njih je ponavljanje činjenice o ljudskoj bespomoćnosti i božanskoj pouzdanosti. Čak je i car bespomoćan pred napadom smrti. Čak su i najmoćniji oboreni na njenom putu. Zašto onda treba da se uzdamo u smrtnike? Sa druge strane, Bog može i hoće da istrigne osobu sa same kapije smrti i vrati je u život. On drži ključeve života i smrti i koristiće ih u našu korist. Zar ne treba u Takvoga da se uzdamo?

Drugo pitanje više se podrazumeva nego što je jasno prikazano. Međutim, javlja se u odgovoru na pitanje zašto se takva nedvosmislena izjava o Jezekijinoj smrtnosti i nemoći nalazi u knjizi. Čini se da je očigledan odgovor da postoji svestan pokušaj da se razjasni da Jezekija nije obećani Mesija. Uprkos svojoj sposobnosti da se uzda u Boga i da povede narod nazad sa ivice uništenja, on nije Dete o kome je Isaija govorio. On je otelotvorio poverenje koje je osnovno ukoliko narod želi da služi Bogu, ali on nije Onaj na kome to poverenje treba da počiva. O Njemu potpunije otkrivenje (poglavlja 40-66) tek sledi.“ (*The Book of Isaiah, Chapters 1-39: The New International Commentary on the Old Testament*, p. 682)

TREĆI DEO – PRIMENA U ŽIVOTU

1. U koga se uzdate? Ponekad, kao što se događa u vreme Jezekijine vladavine, naša vera se stavlja na probu, i mi imamo mogućnost da se uzdamo u Gospoda ili da se uzdamo u druge. Kako vam kriza može pomoći da se više uzdate u Boga?

2. Obratite pažnju na izvanredan opis Boga u Jezekijinoj molitvi u 37. poglavlju Knjige proroka Isaije. Pogledajte prethodni komentar i pročitajte tekst Isaija 37,16-20. Kako je Bog uslišio Jezekijinu molitvu? Razmišljajte o ovom stihu iz Knjige proroka Isaije dok dajete odgovor: „Vratiće se putem kojim je došao, a u grad ovaj neće ući, veli Gospod. Jer ću braniti taj grad i sačuvaći ga Sebe radi i radi Davida slugu svojega.“ (Isaija 37,34.35)

3. Bog se ne stara samo o nacionalnim pitanjima, već i o ličnim. Bog razmatra Jezekijinu bolest i preko proroka Isaije šalje poruku: „Čuo sam molitvu tvoju, i vidio sam suze tvoje, evo dodacu ti vijeku petnaest godina.“ (Isaija 38,5)

Život ne treba uzeti zdravo za gotovo, već se prema njemu treba odnositi kao prema Božjem daru. Ako se, u određenim trenucima, suočavamo sa borbama u životu, treba da okrenemo svoje lice prema „zidu“ i molimo se Gospodu. Kako nam izveštaj o Jezekiji pokazuje da će se Bog pobrinuti za nas?

8. „TEŠITE NAROD MOJ“

Središte proučavanja: Isaija 40,1-3

PRVI DEO – OPŠTI PREGLED

Cela Knjiga proroka Isaije puna je izmešanih poruka o sudu i vestima o spasenju. Međutim, prvi deo Knjige proroka Isaije uglavnom se bavi porukom o Božjem sudu nad Judom. Drugi glavni deo knjige sadrži Božju poruku o tešenju Njegovog naroda. Isaija 40, koji sledi neposredno posle prvog glavnog dela (Isaija 1-39), služi kao uvodni odeljak poglavljima koja slede.

Gospodnja poruka počinje sa jednom od najuverljivijih i najumirujućih poruka u Bibliji: „Tješite, tješite narod Moj, govori Bog vaš.“ (Isaija 40,1) Ova poruka podsetiće Božji narod o Njegovoj vernosti zavetu.

Pisac aludira na iskustvo Izrailjaca u pustinji. U to vreme ni Božji narod pa čak ni Mojsije nisu mogli videti Gospodnju slavu, ali sada „svako će je tijelo vidjeti“ (Isaija 40,5). Ova lekcija podeljena je na tri odeljka pod naslovom: 1) od uništenja do utehe, 2) pripravite put i 3) slava Gospodnja je otkrivena.

DRUGI DEO – KOMENTAR

Od uništenja do utehe

Promena u isticanju tema koje Knjiga proroka Isaije naglašava dobro je poznata.

Većina biblijskih komentara zapaža kontrast u temama između drugog (Isaija 40-66) i prvog dela knjige (Isaija 1-39). Nekoliko proučavalaca koriste ovu pojedinost da bi odbranili gledište da postoje dva pisca knjige. Međutim, primetno je da Isaija, kao što čine drugi proroci iz vremena pre ropstva, objavljuje poruku u kojoj se javlja dvostruki aspekt.

Sa jedne strane, proroci iz vremena pre ropstva su glasnici suda, tako da oni objavljuju kraj razdoblja Božje naklonosti i blagoslova. Međutim, oni su takođe glasnici spasenja i objavljuju novo doba božanske milosti. Prema tome, proročki govor ovih glasnika je mešavina proročanstava o sudu i spasenju; i to je ono što vidimo u Knjizi proroka Isaije.

Nema razloga da ne podržimo teoriju koja postavlja tekst Isaija 40 u razdoblje pre izgnanstva, kao utešno obećanje o budućem obnovljenju.

Prethodni odeljak koji obuhvata tekstove do 40. poglavlja ima jasnu i osobitu poruku o sudu nad Judom i stranim narodima.

Dan Gospodnji će doći. To će se dogoditi u bliskoj budućnosti; sud je blizu. Neće proći mnogo vremena, a ono najbolje od naroda, ljudi, materijalnih izvora preći će u tuđe ruke.

U knjizi je jasno najavljeno: „Narod se moj odvede u ropstvo.“ (Isaija 5,13) „Evo doći će vrijeme kad će se odnijeti u Vavilon sve što ima u kući tvojoj, i što su sabirali oci tvoji do danas, neće ostati ništa, veli Gospod.“ (Isaija 39,6)

Međutim, Gospod, neuporedivi Bog, okončaće nevolje svoga naroda. Nastupiće vreme za izbavljenje i Isaija zapisuje ovu poruku o milosti (Isaija 40,1.2) koristeći paralelizam:

- A. „Tješite, tješite narod Moj,
B. govori Bog vaš.
A'. Govorite Jerusalimu ljubazno (utešno).“

Božja milost biće ponovo očevidna, jer Gospod izjavljuje: „Da se navršio rok njegov (Judin), da mu se bezakonje oprostilo, jer je primio iz ruke Gospodnje dvojinom za sve grijehne svoje.“ (Isaija 40,2)

Zapažamo da Gospod želi da ova poruka bude prenesena Njegovim slušaocima na snažan način. Čini se da je poruka hitna zato što pisac koristi oblik imperativa *qir'û*, koji bi se ovde mogao prevesti kao „objaviti“, „uzviknuti“, „pozvati“, „vikati“. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 3, p. 1129) Ovaj izraz prevazilazi ideju srodnijeg glagola „govoriti“. Izraz „Moj narod“ je pokazatelj zavetnog odnosa između Boga i Njegovog naroda. Bog je veran svojoj zavetnoj dužnosti predstavljanja, i pružanja, oprostjenja svom narodu.

Pripravite put

Osnovni odeljak u 40. poglavlju Knjige proroka Isaije jeste tekst od 3. do 5. stiha. Određena vrsta literarne tehnike *inclusio* javlja se u tom delu. „Pripravite... put Gospodnji“ (Isaija 40,3), „i javiće se slava Gospodnja“ (Isaija 40,5).

„Pripravite put Gospodnji.“ Ova rečenica je data u kontekstu obnovenja Jude. Reč je o povratnom putovanju iz ropstva. Jezik koji označava kretanje cara koristi se u ovoj rečenici. Čini se da će pojedine oblasti sa svojim planinama i brdima predstavljati težak teren za cara i njegovu povorku; prema tome, „poravnite stazu“ znači voditi, izravnati i osloboditi od prepreka, kao kada se neko priprema da primi posetioca iz carske porodice (R. Laird Harris, ed., *Theological Wordbook of the Old Testament* [Chicago: Moody Press, 1980], vol. 1, p. 417).

Put od Vavilona do Jerusalima je težak put, ispresecan planinama i surovim terenom. Deca Božja će koristiti te puteve, pa je zato istaknut zahtev: „Pripravite u pustinji put Gospodnji, poravnite u pustoši stazu Bogu našem.“ (Isaija 40,3) Glasnik moli za ravan put jer Juda treba da se vrati bez velikih zastoja.

Pragmatičan jezik upotrebljen u ovom odeljku vredan je pažnje, naročito reči povezane sa „stazom“. Na ovaj način pisac pokušava da poveže Božje uzvišeno pojavljivanje sa elementima koji se često koriste. Takvi izrazi naglašavaju prisustvo Boga koji se ne vidi, ali koji je stvaran, pokazujući na taj način da će Božje učešće u istoriji Njegovog naroda takođe biti stvarno.

Otkrivena slava Gospodnja

Čini se da tekst Isaija 40,1-3 upućuje na određena iskustva Izrailjaca u vreme putovanja kroz pustinju, naročito ona zabeležena u tekstu 2. Mojsijeva 33,18-23.

Izrailjci primaju nalog da krenu sa gore Horiv i pođu napred. Dakle, Bog kaže Mojsiju: „Idi, digni se odatle ti i narod, koji si izveo iz zemlje misirske“ (2. Mojsijeva 33,1), ali „neću sam ići s tobom“ (2. Mojsijeva 33,3).

Čini se da je Mojsije uznemiren i zato moli Gospoda: „Ako sam, dakle, našao milost pred Tobom, pokaži mi put svoj“ (2. Mojsijeva 33,13); a u 18. stihu Mojsije dodaje svojoj molbi: „Pokaži mi slavu svoju.“

Mojsije povezuje *k^ebôd* sa vidljivom pojavom Gospoda. Dakle, u ovom slučaju, molba neće biti odobrena. Ipak, Gospod odgovara u 19. stihu: „Učiniću da prođe sve dobro Moje ispred tebe, i povikaću po imenu: Gospod pred tobom. Smilovaću se kome se smilujem, i požaliću koga požalim.“ Međutim, u sledećem stihu On kaže: „Ali nećeš moći vidjeti lica Mojega, jer ne može čovjek Mene vidjeti i ostati živ.“ (2. Mojsijeva 33,20)

Pisac Petoknjižja pokazuje kako Gospod preusmerava pitanje. Bog ističe svoje otkrivenje u pogledu osobina pre nego u vidu svoje spoljašnje pojave. Kao da Bog želi da istakne apstraktnost svog bića zato što se Gospod lično ne može videti u konkretnim uslovima.

Pažljivom analizom odeljka iz Petoknjižja, možemo zapaziti određene povezanosti ili uticaj između njega i teksta iz Knjige proroka Isaije, naročito Isaije 40. Zajednički element u oba odeljka je jevrejski izraz *k^ebôd YHWH* („slava Gospodnja“). Najznačajniji aspekti koji se ovde javljaju su kontrasti između dva izveštaja koje Isaija ističe.

Dok je u 2. Mojsijevoj put predstavljen kao težak i pun stena, u Knjizi proroka Isaije put je popločan, poravnat i svako telo može da vidi slavu Gospodnju (videti: Isaija 40,3-5). Isaija 52 nudi sličan kontekst u vezi sa 40. poglavljem i čak sa 2. Mojsijevom 33. Isaija 52,10 glasi:

„Zagali Gospod svetu mišicu svoju pred svijem narodima, da vide svi krajevi zemaljski spasenje Boga našega.“

Veza između ova tri teksta je očigledna. Prvi zajednički elemenat jeste put ili staza, iako su prikazani drugačije. U 2. Mojsijevoj 33 u pitanju je težak put. Isaija 40 prikazuje ravan put, a u tekstu Isaija 52 putevi se nalaze na brdu. Još jedan elemenat u 2. Mojsijevoj 33 jeste da je Gospod pokazao svoja leđa; sa druge strane, u Knjizi proroka Isaije javljaju se ruka Gospodnja i Njegova sveta mišica. U 2. Mojsijevoj Mojsije jedva da može da vidi slavu Gospodnju, ali u Knjizi proroka Isaije u 40. poglavljju svako telo može da je vidi; u tekstu Isaija 52 svi narodi takođe mogu da je vide. U Isaiji 40 upravo je slava Gospodnja ta koja je pokazana, dok u Isaiji 52 pokazano je Njegovo spasenje. Prema tome, Isaija 52 pojašnjava šta *k^ebôd YHWH* znači u Isaiji 40. Ljudski rod može da prepozna slavu Gospodnju; to je moćno Božje delo da donese spasenje Judi.

U ovom trenutku našeg proučavanja korisno je da zapazimo da izraz „slava Gospodnja“ ima više od jedne primene u Bibliji. U nekim slučajevima, slava Gospodnja odnosi se na YHWH lično, Njegovo veličanstvo koje čak ni serafimi ne mogu da posmatraju, i Njegovu skrivenu svetost. Ipak, u drugim kontekstima, uglavnom u Knjizi proroka Isaije, slava Gospodnja je jednaka Njegovim delima, važnosti i težini (doslovno) usred Njegovog naroda. Prema tome, Isaija pojačava ovu misao izraza *k^ebôd YHWH*. On pojašnjava da je Božje delo (Njegovo oslobođenje ili spasenje) stvarno kao da je On lično prisutan. Njegovo obećanje da deluje u korist svog naroda mora se shvatiti kao potpuna realnost.

TREĆI DEO – PRIMENA U ŽIVOTU

1. Bog je na mnoge načine govorio svom narodu u prošlosti, i sada nastavlja da upućuje svoju poruku utehe i praštanja svom narodu.

- Koja biblijska obećanja vam pružaju najveću utehu?

- Sa druge strane, važan deo poruke judejskom narodu je uverenje „da mu se bezakonje oprostilo“ (Isaija 40,2).

- Zašto je važno da narod primi Božje oprostjenje? (Pročitajte Marko 2,9: „Šta je lakše reći uzetome: Opraštaju ti se grijesi? Ili reći: Ustani i uzmi odar svoj i hodi?“ i 1. Jovanova 2,12: „Pišem vam, dječice, da vam se opraštaju grijesi imena Njegova radi.“)

2. Rečenica „Glas onoga što viče u pustinji“ protumačena je u Jevanđelju po Jovanu (Jovan 1,23) kao upućivanje na objavljivanje prvog Isusovog dolaska od strane Jovana Krstitelja. On to čini pozivajući narod da se pokaje i da se krsti vodom kao znak pokajanja. Kako vi koristite svoj glas da objavite radosnu vest?

3. Kako se Božja slava može shvatiti u svetlu teksta Jovan 1,14: „I Riječ postade tijelo i useli se u nas puno blagodati i istine; i vidjesmo slavu Njegovu, slavu, kao Jedinorodnoga od Oca.“

9. DA SLUŽI I SPASI

Središte proučavanja: Isaija 41

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Postoji određena veza između tekstova Isaija 1 i Isaija 41. Zapažamo je u pozivu upućenom Judi u tekstu Isaija 1,18: „Tada dođite... pa ćemo se suditi.“ Isaija 41,1 upućuje sličan poziv: „Hajdemo da se sudimo.“ Međutim, u ovom slučaju poziv obuhvata širi prostor i, samim tim, širi događaj: „krajeve zemaljske“ (5. stih).

Izraz *mišpāt* (sud, Isaija 41,1) na jevrejskom jeziku takođe bi mogao značiti „spor, slučaj“, „pravni zahtev“ (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 2, p. 651). Ovaj pojam je veoma sličan značenju jevrejske reči *niwwāḵhâ* (raspravljati [u parnici]) u Isaiji 1,18 (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 2, p. 410). Isaija 41,21 pojačava misao o pravnom sporu, i stih gotovo da predstavlja odjek Isaije 1,18: „Iznesite parbu svoju, veli Gospod, pokažite razloge svoje.“

U sledećim stihovima obe strane slučaja su otkrivene: sa jedne strane Gospod, a sa druge strane, Izrailj, sluga.

Gospod, u 41. poglavlju, opisan je na mnogo načina: kao „Svetac Izrailjev“, Otkupitelj, Stvoritelj i Car. A Izrailj ili Juda opisani su kao „Moj sluga“, „Moj izabrani“, i „Moj prijatelj“, što upućuje na Avrama.

Tri glavne teme istraživaćemo i u ovoj lekciji: 1) Bog zaveta, 2) Bog i druge titule i 3) Izrailj, sluga.

DRUGI DEO – KOMENTAR

Bog zaveta

Bog je na nekoliko načina prikazan u 41. poglavlju Knjige proroka Isaije. Kada se o Bogu govori u vezi sa Njegovim narodom i njihovim zavetnim odnosom, u Bibliji se koristi ime YHWH, „Gospod“. Isaija koristi ovo ime oko 450 puta u svojoj knjizi. Izraz se javlja 6828 puta u jevrejskoj Bibliji (David J. A. Clines, *The Dictionary of Classical Hebrew*, vol. 4, p. 122).

Izveštaj iz Petoknjižja daje jasne uvide u ovo ime. Ova lekcija razmatra pojedine stihove povezane sa ličnošću na koju Isaija upućuje: Avramom. Postoje tri momenta u zavetnom odnosu između Boga i Avrama, a božansko ime upotrebjeno ovde jeste YHWH: 1) Gospod (YHWH) poziva Avrama i obećava da će od njega učiniti veliki narod (1. Mojsijeva 12,1-3), 2) Gospod (YHWH) čini zavet (1. Mojsijeva 15,1-21) i 3) Gospod (YHWH) potvrđuje zavet (1. Mojsijeva 17,1-27). Nekoliko izraza u 1. Mojsijevoj 12 otkriva lični odnos između Gospoda i Avrama. „Pokazaću ti.. blagosloviću te.. ime tvoju proslaviću.“ (1. Mojsijeva 12,1.2)

Drugi odeljak, 1. Mojsijeva 15, takođe počinje korišćenjem izraza YHWH. Zavetni prizor obuhvata Božji govor o ličnom staranju o Avramu: „Ne boj se, Avrame, Ja sam ti Štit.“ (1. Mojsijeva 15,1) 1. Mojsijeva 15,2-6 opisuje raspravu koja se vodi pred Gospodom, u kojoj Avram navodi svoju zabrinutost u vezi sa ispunjenjem zaveta. Gospod, u tekstu 1. Mojsijeva 15,7, ponavlja Avramu svoje ime: „Ja sam Gospod, koji te izvedoh iz Ura Haldejskoga da ti dam zemlju ovu da bude tvoja“; a 1.

Mojsijeva 15,8 jasno pokazuje povezanost između imena YHWH i zaveta. „Taj dan učini Gospod zavjet s Avramom govoreći: Potomstvu tvojemu dadoh zemlju ovu.“

U 17. poglavlju 1. Mojsijeve, Gospod (YHWH) ponovo razgovara sa Avramom. Narativ ukazuje na lični odnos – „po Mojoj volji živi“ (1. Mojsijeva 17,1) – i govori nam da će zavet biti stvaran: „Učiniću zavjet između Sebe i tebe“ (1. Mojsijeva 17,2). To se ponavlja u tekstu 1. Mojsijeva 17,4 i takođe utiče na ime jednog od članova zaveta, Avrama: „Zato se više nećeš zvati Avram, nego će ti ime biti Avraam.“ (1. Mojsijeva 17,5)

Ponekad po zavetnim propisima, izraz *’elōhim* (Bog) dodaje se imenu YHWH, a ponekad Gospod Bog ili Gospod Bog tvoj. U Avramovom iskustvu, videli smo da je ime povezano sa zavetnim činom i ličnim odnosom sa YHWH, Gospodom.

U 41. poglavlju Knjige proroka Isaije nalazimo zavetne elemente. To zaključujemo ne samo iz upotrebe imena YHWH, već i iz upućivanja na Izrailj kao „izabrani“ narod (Isaija 41,8). Aludiranje na Avrama, važno ime u zavetu sa Izrailjem, takođe je još jedan činilac koji nagoveštava ove elemente. Međutim, kao što je prethodno rečeno, ime YHWH (Gospod) povezano je sa Božjim ličnim odnosom sa Njegovim narodom. Isaija 41 pojašnjava ličnu prirodu ovog odnosa. Gospod naziva Avrama svojim prijateljem (Isaija 41,8), kao što čini poslednji od izraza u „Ja, Gospod, Prvi i Poslednji, ja Isti“ (Isaija 41,4).

Izraz „Ja isti“ Džon Osvalt objasnio je na sledeći način: „On je sa nama, u dobru i u zlu, u zavisnosti od odgovora koji Mu damo. Niko nije kao On, On je jedino nezavisno biće u univerzumu, jedini koji može da kaže: 'Ja sam.'“ (*The Book of Isaiah, Chapters 40-66, The New International Commentary on the Old Testament*, [Grand Rapids: Eerdmans Publishing Company, 1998], p. 84)

Osvalt ovde takođe zapaža određenu povezanost sa Knjigom proroka Isaije i Novim zavetom. On kaže: „Pravi prevod izraza *’anî hû’* u Septuaginti, 'Ja isti', glasi *ego eimi*. Činjenica da je Isus mirno primenio ovaj izraz na Sebe (uporedite: Jovan 8,58; Jovan 18,5) mnogo govori o Njegovom osećanju samoidentiteta.“ (*The Book of Isaiah, Chapters 40-66, The New International Commentary on the Old Testament*, pp. 84, 85)

Bog i druge titule

Još neke Gospodnje osobine naglašene su u 41. poglavlju Knjige proroka Isaije. On je Svetac. „Ja ću ti pomagati, govori Gospod i Izbavitelj tvoj, Svetac Izrailjev.“ (Isaija 41,14) Slična misao izražena je u tekstu Isaija 41,20: „Ruka Gospodnja je to uradila, i Svetac Izrailjev je to stvorio.“

„Svetac“ je jedna od glavnih Gospodnjih titula u Knjizi proroka Isaije i čini jednu od glavnih tema knjige. Izraz „Svetac“ Isaija koristi 33 puta. Kao što je pokazano u 2. lekciji, „sveti“ se odnosi na „čistotu, savršenstvo i skrivenu slavu Jehovinu“. Svetost je suština Njegovog bića. Ime „Svetac“ podrazumeva moralno merilo naroda. Ovaj poziv na svetost ukorenjen je u Mojsijevom zakonu, utemeljen na Božjoj samoobjavi svog savršenstva: „Kaži svemu zboru sinova Izrailjevih, i reci im: Budite sveti, jer sam Ja svet, Gospod Bog vaš.“ (3. Mojsijeva 19,2)

Prorok Isaija koristi titulu „Sveti“ da poveže druge dve Božje osobone: Bog kao Stvoritelj i Otkupitelj. Ideja o Bogu kao našem Stvoritelju izražena je u divnom paralelizmu u tekstu Isaija 42,20:

„Da razumiju da je to uradila ruka Gospodnja,

i Svetac Izraijev da je to stvorio.“

Gospod je okarakterisan kao Otkupitelj u Isaiji 41: „Izbavitelj tvoj, Svetac Izrailjev.“ (14. stih) Jevrejska reč koja se obično prevodila kao „Izbavitelj“ ima značenje „da ponovo traži kao svoje“ ili „da traži za sebe“. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 1, p. 169)

Gospodnje osobine kao Stvoritelja (u ovom slučaju Izrailja) i kao Izbavitelja Izrailja su očigledne u ovom odeljku knjige. Primer zapažamo u tekstu Isaija 43,1:

„Ali sada ovako veli Gospod, koji te je stvorio, Jakove,
i koji te je saznao, Izrailju,
Ne boj se, jer te otkupih,
pozvah te po imenu tvom; Moj si.“

Još jedno ime koje Isaija koristi uporedo sa „Gospod“ je „Car Jakovljevi“ (Isaija 41,21). Nema sumnje da je to mesijanska titula.

Prema tome, Isaija 41 otkriva različita imena i titule kojima je Bog opisan. Zanimljivo je da u tekstu Isaija 43,15 pisac koristi skoro isti izraz da uputi na Boga: „Ja sam Gospod Svetac vaš, Stvoritelj Izrailjev, Car vaš.“

Izrailj, sluga

Gospod je imenovan različitim titulama u Isaiji 41. Izrailj u svom zavetnom odnosu sa Bogom isto tako je dobio nekoliko titula. Na primer, izrailj u odnosu na Boga je „sluga“, „izabrani“ i „prijatelj“.

U mnogim tekstovima Knjige proroka Isaije, Izrailj, ili, tačnije, judejski narod, sluga je Gospodnji. Između ostalih stihova, uporedite: Isaija 41,8.9; Isaija 44,1.2.1; Isaija 45,4; Isaija 48,20; Isaija 49,3.

Isaija 41,8 nagoveštava mnoge važne pojedinosti o sluzi:

„Ali ti, Izrailju, slugo Moj;
Jakove, kojega izabrah,
potomstvo Avrama prijatelja Mojega.“

Alek Motjer prepoznaje četiri odlike sluge u ovom stihu: „Prvo, Izrailj je postao Gospodnji sluga božanskim izborom (Isaija 41,8b.9d; Efescima 1,4); drugo...odnos je počeo sa Avramom. *Moj prijatelj* (2. Dnevnika 20,7; [Jakov] 2,23) doslovno znači 'moj voljeni/koji me je voleo'. Treće, govori nam da proširenje zavetnog obećanja na Avramove potomke (doslovno 'seme', 1. Mojsijeva 17,7) i dalje važi (*izabrani... ne odbačeni*); i četvrto, ... svojim izborom i pozivom Avrama, Gospod je pokazao da se Njegova sila širi na krajeve zemaljske... do najdaljih uglova. U svemu ovom ne postoji nikakva funkcija koju sluga može obavljati; već samo znači da Izrailj ima počasni položaj.“ (J. Alec Motyer, *Isaiah: An Introduction and Commentary*, Tyndale Old Testament Commentaries, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1999), vol. 20, p. 286)

TREĆI DEO – PRIMENA U ŽIVOTU

1. Naš Bog je predstavljen u Bibliji na mnogo načina. On je uzvišeni *'elōhim*, Vrhovni vladar univerzuma i transcendentni Bog. Međutim, Bog je takođe lični Bog, i, da bi to pokazali, biblijski pisci koriste ime YHWH, Gospod. YHWH je Bog zaveta, Bog lične zajednice sa ljudskim bićima.

Kako možete razlikovati ta dva Božja aspekta u odnosu na Njegova stvorenja? Pročitajte tekstove 1. Mojsijeva 1,1 i 1. Mojsijeva 12,1 da bi vam pomogli da odgovorite na ovo pitanje.

2. Isaija 41 otkriva Boga na mnogo različitih načina. Knjiga upućuje na Gospoda kao na „Sveca Izrailjeva“, Otkupitelja, Stvoritelja i Cara. Koja od ovih titula je posebno važna za vas u vašem životu i zašto?

10. UČINITI NEZAMISLIVO

Središte proučavanja: Isaija 50; Isaija 52; Isaija 53

PRVI DEO – OPŠTI PREGLED

U ovoj lekciji proučavaćemo poruku u vezi sa mesijanskim Slugom iz 50, 52. i 53. poglavlja Knjige proroka Isaije.

Ličnost mesijanskog Sluge je suštinska tema u Knjizi proroka Isaije. Isaija 52 i 53 predstavljaju važnu pesmu o Sluzi. Postoje mnoge rasprave među proučavaocima o tome ko je sluga u pesmi. Pojedini smatraju da sluga u tim poglavljima predstavlja Izrael. Međutim, sama Knjiga proroka Isaije pruža određene uvide koji nam mogu pomoći da jasno i pozitivno utvrdimo da je sluga Mesija. Pjesma prvo identifikuje Mesiju kao Cara (Isaija 52,7.8); drugo, identifikuje Mesiju kao Spasitelja i Iskupitelja (Isaija 52,9-15); i, konačno, identifikuje Mesiju kao Onoga koji strada (Isaija 53).

Tri glavne teme istražene su u ovoj lekciji: 1) Gospod kao sluga; 2) Mesija, Sluga koji strada i 3) Mesija, Otkupitelj i Car.

DRUGI DEO – KOMENTAR

Gospod kao sluga

Dok proučavamo Pesmu o Sluzi (Isaija 52 i 53), treba da proučimo i prethodno poglavlje. Isaija 50 počinje izrazom „Ovako veli Gospod“ (Isaija 50,1). Gospod je taj koji kaže: „Isušujem more; obraćam rijeke u pustinju... Oblačim nebesa u mrak, i kostrijet im dajem za pokrivač.“ (Isaija 50,2.3) U sledećim stihovima „Gospod“ izjavljuje da je Gospod Bog to učinio. Gospod objavljuje da Gospod Gospod „dade Mi jezik učen da umijem progovoriti zgodnu riječ umornom“ (Isaija 50,4); „Gospod Gospod otvori Mi uši, i ja se ne protivih“ (Isaija 50,5); „Jer Mi Gospod Gospod pomaže, zato se ne osramotih“ (Isaija 50,7); i „Gospod Gospod pomagaće Mi: Ko će Me osuditi?“ (Isaija 50,9).

Sledeći stih (Isaija 50,10), izražen kao paralelizam koji pruža objašnjenje, glasi:

- A. „Ko se među vama boji Gospoda i sluša glas Sluge Njegova?
B. Ko hodi po mraku i nema vidjela,
A'. Neka se uzda u ime Gospodnje i neka se oslanja na Boga svojega.“

Jasno je da postoji paralela između Sluge i Gospoda u stihu A, kao što postoji između Boga i Gospoda u stihu A'.

Elen Vajt komentariše ovo poglavlje na sledeći način: „Zar Obećani, preko Isaije, nije prorokovao o sebi: 'Leđa svoja podmetah onima koji me bijahu, i obraze svoje onima koji me čupahu; ne zaklanjah lica svojega od ruga ni od zapljuvanja!'“ (*Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 225. original)

Mesija, Sluga koji strada

Isaija 52 i 53 predstavljaju, u nekoliko nivoa, jedan od najboljih prikaza Mesije. Prvo, ova poglavlja predstavljaju Mesiju kao Cara (Isaija 52,7.8); i drugo, Mesiju kao Izbavitelja i Otkupitelja (Isaija 52,9-

15). Sledi treća faza, koja prikazuje Mesiju kao Onog koji strada (Isaija 53). Ova lekcija počinje poslednjom fazom jer se čini da pisac navodi ove tri faze obrnutim redosledom.

Ukoliko sledimo nadahnuto tumačenje, nema sumnje da je ovaj Sluga koji strada Hristos. Jevanđelje po Jovanu glasi: „Da se zbude riječ Isaije proroka koji reče: Gospode, ko vjerova govorenju našem? I ruka Gospodnja kome se otkri?... Ovo reče Isaija kad vidje slavu Njegovu i govori za Njega.“ (Jovan 12,38.41)

Jasno je da je žrtva Sluge zamenska smrt, kao što je pokazano sledećim tekstovima:

„A On bolesti naše nosi i nemoći naše uze na se.“ (Isaija 53,4)

„Ali On bi ranjen za naše prijestupe, izbijen za naša bezakonja... i ranom Njegovom mi se iscijelismo.“ (Isaija 53,5)

„I Gospod pusti na Nj bezakonje svih nas.“ (Isaija 53,6)

„Pravedni Sluga Moj opravdaće mnoge svojim poznanjem, i sam će nositi bezakonja njihova.“ (Isaija 53,11)

Elen Vajt je zapisala: „Pavle je pokazao kako je Bog usko povezao ceremonijalnu službu sa proročanstvima o Onome koji je bio 'vođen kao jagnje na zaklanje'. Mesija je trebalo da prinese svoj život 'kao žrtvu za greh'. Gledajući unapred, kroz vekove, prizor Spasiteljeve službe pomirenja, prorok Isaija je posvedočio da će jagnje Božje 'dati dušu svoju na smrt, biti metnut među zločince, i sam nositi grehe mnogih, i za zločince se moliti' (Isaija 53,7.10.12). Spasitelj je prema proročanstvu trebalo da dođe, ne kao zemaljski Vladao, da izbavi jevrejski narod iz ruku njegovih zemaljskih tlačitelja, već kao Čovek među ljude, da živi siromašnim i poniznim životom; i da na kraju bude prezren, odbačen i ubijen. Spasitelj, prorečen u pismima Staroga zaveta, morao je da prinese sebe kao žrtvu za grešni ljudski rod, ispunjavajući tako sve zahteve prekršenog Zakona. U Njemu su simboli prinošenja žrtava morali da nađu svoje ispunjenje, da se slika sretne sa stvarnošću, dok je Njegova smrt na krstu trebalo da potvrdi značenje celokupnom jevrejskom sistemu.“ (*Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 227.228. original)

Mesija, Otkupitelj i Car

Pesma o Sluzi u Isaiji 52 naglašava još dve faze rada mesijanskog Sluge.

Posle zameničkog pomirenja Sluge, otkupljenje Njegovog naroda je moguće. „Kad položi život svoj u prinos za grijeh, vidjeće natražje.“ (Isaija 53,10) Ovo je takođe slika 52. poglavlja Knjige proroka Isaije (počevši od druge polovine 9. stiha). Prizor otkupljenog naroda više ne uključuje sliku Sluge koji strada, već sliku hrabrog ratnika koji „zagali svetu mišicu svoju“ (Isaija 52,10). Sveta mišica je simbol Njegove sile, koja spasenje Njegovog naroda čini mogućim.

Taj prizor u Isaiji 52 ostavlja na nas utisak svojom silom i veličanstvenošću. U središtu se nalazi slika zapovednika, uzvišenog vođe: „Podignuće se i uzvisiće se i proslaviće se.“ (Isaija 52,13)

Postoji divan razlog za Njegovo uzdizanje: zbog konačnog uspeha Njegove misije. Gospod objavljuje uzdizanje svoga Sluge zbog Njegove zadovoljavajuće zameničke smrti za grehe i Njegovog grešnog

naroda i neznabožaca (videti: F. Duane Lindsey, *The Servant Songs: A Study in Isaiah* [Chicago: Moody Press, 1985], p. 138).

Iako „bijaše nagrđen u licu mimo svakoga čovjeka, i u stasu mimo sinove čovječije“, On ipak „će opet udiviti mnoge narode“ i „carevi će pred Njim zatisnuti usta svoja“ (Isaija 52,14.15).

Svi narodi biće svedoci Njegovog uzdizanja, jer, kao što čitamo, On će biti uzdignut „pred svijem narodima, da vide svi krajevi zemaljski spasenje Boga našega“ (Isaija 52,10).

Sledeća faza u pesmi (mada, tehnički govoreći, po redosledu pojavljivanja u Knjizi proroka Isaije ovaj odeljak se prvo javlja) jeste Mesija kao Car. Mesija je otkupio svoj narod; delo je završeno. Sada carev glasnik „govori Sionu: Bog tvoj caruje“ (Isaija 52,7). „Stražari će tvoji podignuti glas, podignuće glas, i svi će zapjevati“ (Isaija 52,8), i, kao što je najavljeno ranije, „bez kraja će rasti vlast i mir“ (Isaija 9,7).

Bog ne otkupljuje svoj narod samo od tlačenja, nevolje i robovanja stranim narodima, naročito Vavilonu, i ne vraća ih samo u njihovu domovinu, Jerusalim. Bog takođe šalje Isusa Hrista, Mesiju, kao Slugu koji strada da umre na krstu i otkupi svoj narod i sva ljudska bića koja Ga prime iz ropstva grehu. Jednog dana, On će povesti svoje otkupljene kući, i tada će zauvek vladati.

SDA Bible Commentary s tim u vezi navodi: „Izbavljenje ovde prorečeno odnosilo se, prvo, na izbavljenje doslovnog Izrailja od naroda koji su ih tlačili (videti: Isaija 40,1; 44,28-45,13), a zatim na veće izbavljenje od greha i sveg zla preko Sluge koji je stradao (videti: Isaija 41,8; 42,1) iz 53. poglavlja, odnosno, Mesije... Njegova sila da izbavi svoj narod i, kasnije, pobeda Jevanđelja, pokazuju da On vlada, a ne sotona.“ (Volume 4, p. 287)

TREĆI DEO – PRIMENA U ŽIVOTU

1. U ovoj lekciji proučavali smo o Mesiji kao Sluzi koji strada. Šta mislite zašto je Gospod odlučio da nam se otkrije kao Sluga? Pročitajte tekst Isaija 52 i 53 da biste stekli određene ideje o tome.
 2. Kako razumete tekst Isaija 53,10: „Ali Gospodu bi volja da Ga bije, i dade Ga na muke“? Kako nam apostol Pavle pomaže da shvatimo ovu tajnu, kao što je kazano u ovom stihu: „Jer Onoga koji ne znadijaše grijeha nas radi učini grijehom, da mi budemo pravda Božija u Njemu“ (2. Korinćanima 5,21)?
 3. Naša nada je da Bog koji je izbavio svoj narod u prošlosti dolazi u skoroj budućnosti da povede svoj narod u Novi Jerusalim. Prema Knjizi proroka Isaije, mnoga carstva su izašla na scenu ovozemaljske istorije, ali na kraju su nestala.
- Šta je sa Mesijinim carstvom? Koliko će trajati vladavina „Sina Čovečijeg“? Pročitajte tekst Danilo 7,14: „I dade Mu se vlast i slava i carstvo da Mu služe svi narodi i plemena i jezici; vlast je Njegova vlast vječna, koja neće proći, i carstvo se Njegovo neće rasuti.“

11. PRUŽANJE LJUBAVI

Središte proučavanja: Isaija 55

PRVI DEO – OPŠTI PREGLED

Isaija 55 je jedinstveno poglavlje. Mnogim ljudima pomoglo je da shvate kako je spasenje namenjeno svim grešnicima koji žele da se spasu. Spasenje se ne odnosi toliko na to šta ljudi čine; odnosi se u potpunosti na to šta je Bog učinio u njihovu korist preko Sluge Gospodnjeg.

Poglavlje se može podeliti na dva dela. Prvi obuhvata tekst od 1. do 5. stiha, a drugi od 6. do 13.

Ova lekcija istražuje dva važna izraza, „živeti“ i „tražiti“, u vezi sa pozivom ispunjenim ljubavlju: „Vratite se Gospodu.“

Tri teme koje ćemo proučavati su: 1) milost za sve, 2) način da zadobijemo pravi život i 3) „Vratite se Gospodu“.

DRUGI DEO – KOMENTAR

Milost za sve

Pesma o Sluzi koji strada na živopisan način opisuje Mesijino delo u korist ljudi. On podnosi zastupničku smrt. Isaija 54 podseća nas da se sve što Bog čini za nas preuzima se da bi se obezbedilo naše spasenje: „Ako će se i gore pomaknuti i humovi se pokolebati, opet milost Moja neće se odmaknuti od tebe, i zavjet mira Mojega neće se pokolebati, veli Gospod, koji ti je milostiv.“ (Isaija 54,10) Poglavlje se završava sa obećanjem datim Njegovom narodu da „pravda njihova je od Mene, veli Gospod“ (Isaija 54,17).

Prema tome, rečeno jezikom ljubavi, Isaija govori o otkupljenju koje Bog daje. Međutim, slobodan i milostiv poziv upućen svima koji su „gladni i žedni“ treba da bude prihvaćen. To je tema o kojoj se govori u 55. poglavlju Knjige proroka Isaije: konačno, ljudi treba da prihvate spasenje koje je Gospod obezbedio. Iz tog razloga, poglavlje započinje pozivom:

„Oj žedni koji ste god, hodite na vodu, i koji nemate novaca, hodite, kupujte i jedite; hodite, kupujte bez novaca i bez plate vina i mlijeka.“ (Isaija 55,1)

Ovaj poziv otvara vrata svima i obuhvata ljude sa svih strana. Poziv daleko prelazi granice Jude. Niko ne mora da plati, jer je dug koji je nemoguće vratiti na čudesan način ispunjen za svakoga od nas.

U tekstu Isaija 55,3, u jasnom paralelizmu, pisac više objašnjava šta poziv obuhvata:

- A. „Prignite uho svoje
- B. i hodite k Meni
- A'. poslušajte
- B'. i živa će biti duša vaša.“

Zanimljivo je zapaziti da je prirodna posledica poziva „hodite k Meni“ „živa će biti duša vaša“. Jevrejski glagol u poslednjoj rečenici glasi *hyh*, a njegovo osnovno značenje je „živeti“ ili „ostati u

životu“ (David J. A. Clines, ed., *Dictionary of Classical Hebrew*, vol. 3, pp. 204, 205). Ima konotaciju „spasiti život“. K. F. Keil je sugerisao da ovaj izraz odražava ideju ne samo o ostajanju u životu, već o zadobijanju istinskog života (*Minor Prophets, Commentary on the Old Testament in Ten Volumes* [Grand Rapids, MI: Eerdmans Publishing Company, 1978], vol. 10, p. 279) Ono što se čini da je ovde sugerisano jeste da se *hyh* koristi u smislu „vratiti se opet u život“ ili „ponovo oživeti“.

Dakle, prema ovom stihu, jedini način da pronađemo istinski život, kao narod i kao pojedinci, jeste da čujemo Božji poziv i da dođemo k Njemu.

Način da zadobijemo istinski život

Drugi deo 55. poglavlja Knjige proroka Isaije, od 6. do 13. stiha, naglašava misao izraženu u prvom delu. To se postiže korišćenjem još jednog ključnog izraza. Taj izraz je jevrejski glagol *drš*, koji se prevodi kao „tražiti“, kao u:

„Tražite Gospoda dok se može naći; prizivajte Ga, dokle je blizu.“ (Isaija 55,6)

Glagol *drš* koristi se u imperativu, što znači da nije u pitanju samo savet, već zapovest. Osnovno značenje glagola *drš* je „tražiti“, i ima konotaciju „bogoslужenja i posvećenosti“. Druga moguća značenja su „savetovati se, pitati, tražiti vođstvo, brižljivo tražiti“ (David J. A. Clines, ed., *Dictionary of Classical Hebrew*, vol. 2, p. 473; Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 1, p. 233).

Traženje Gospoda nije nešto strano iskustvu izrailjskog naroda. Izrailjcima j savetovano da traže Gospoda dok žive među paganskim narodima: „Ali ako i ondje potražiš Gospoda Boga svojega, naći ćeš Ga, ako Ga potražiš svijem srcem svojim i svom dušom svojom.“ (5. Mojsijeva 4,29)

Traženje Gospoda je takođe lično iskustvo. Reveka traži Gospoda u toku svoje teške trudnoće: „Ali udarahu jedno o drugo djeca u utrobi njezinoj, te reče: Ako je tako, našto sam? I otide da pita Gospoda?“ (1. Mojsijeva 25,22) Na isti način, Božji narod se ohrabruje da traži Gospoda, naročito u vreme krize.

Druga o carevima 22 pripoveda iskustvo cara Josije kada kaže: „Idite, upitajte Gospoda za me i za narod i za svega Judu zbog riječi ove knjige što se nađe.“ (2. O carevima 22,13)

U određenim slučajevima iskustvo traženja Gospoda povezano je sa istinskim bogoslужenjem, i predstavlja antitezu idolopoklonstvu (Jeremija 8,2). „Ali se našlo dobra na tebi što si istrijebio lugove iz zemlje i što si upravio srce svoje da tražiš Boga.“ (2. Dnevnika 19,3)

Traženje Gospoda takođe je povezano sa zavetnim odnosom: „I uhvatiše vjeru da traže Gospoda Boga otaca svojih svijem srcem svojim i svom dušom svojom.“ (2. Dnevnika 15,12) A, slično tome, o Josafatu je rečeno da nije hodao putevima Vala „nego Boga oca svojega tražase“, Davida, „i po zapovijestima Njegovim hođase“ (2. Dnevnika 17,4). Psalmista izjavljuje: „Blago onima koji čuvaju otkrivenja Njegova, svijem srcem traže Ga.“ (Psalam 119,2).

Ukoliko ne tražimo Gospoda, to vodi, kao posledica, do ponašanja koje promašuje cilj, kao što vidimo u slučaju Rovoama, o kome je rečeno: „Ali on činjaše zlo, jer ne upravi srca svojega da traži Gospoda.“ (2. Dnevnika 12,14) Netraženje Gospoda takođe odražava nedostatak razumevanja: „Gospod pogleda s Neba na sinove čovječije, da vidi ima li koji razuman (koji razume), traži li koji Boga.“ (Psalam 14,2)

Pravna upotreba reči *drš* uz Jehovu kao subjekat ima smisao zahteva. David Deninger sugerije da „proroci upozoravaju na dve zloupotrebe: traženje drugih umesto Jehove i prazno traženje Boga“ (Willem A. VanGemeren, ed., *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*, vol. 1, p. 995).

Ukratko rečeno, čin traženja Gospoda uvek nagoveštava obnavljanje odnosa i zadobijanja istinskog života. Isaija 58,2 pruža dalji uvid u traženje Gospoda: „Premda Me svaki dan traže i radi su znati puteve Moje, kao narod koji tvori pravdu i ne ostavlja suda Boga svojega; ištu od Mene sudove pravedne, žele približiti se Bogu.“

Vraćanje Gospodu

Isaija 55 počinje otvorenim pozivom za one koji žele spasenje. On je upućen svima. To je poziv koji unosi korenitu promenu u životu, dok se primalac kreće iz jednog spasonosnog iskustva u drugo. Zašto je takva promena neophodna? Zbog greha.

Knjiga je jasna kad je reč o tome šta greh predstavlja za Boga. Poruka nade upućena Judi u 40. poglavlju Knjige proroka Isaije počinje rečima: „Jer je primio (Jerusalim) iz ruke Gospodnje dvojinom za sve grijehe svoje.“ (Isaija 40,2) Greh se u Knjizi proroka Isaije definiše kao hodanje daleko od puteva Gospodnjih. Označava život suprotan Božjim uputstvima (Isaija 42,24). Drugim rečima, biranje života greha predstavlja odluku da živimo otuđeni od Boga: „Nego bezakonja vaša rastaviše vas s Bogom vašim.“ (Isaija 59,2) Prema tome, greh je ozbiljna prepreka u odnosu između Boga i ljudskog roda.

Isaija 55, naročito 7. stih, ide u istom smeru: „Neka bezbožnik ostavi svoj put i nepravednik misli svoje.“ Ovde „ostaviti“ znači „odreći se, napustiti“. Dakle, ne obuhvata misao spasavanja ljudskog bića u (ili sa) njegovim/njenim gresima, već od njegovih/njenih greha. Važno je da zapazimo blizak odnos između reči „put“ (u jevrejskoj Bibliji označava „živeti“) i „misli“.

Prvi deo 7. stiha pomaže nam da shvatimo proces kroz koji moramo da prođemo da bi nam Bog darovao obnovljeni život. Način da zaboravimo život greha jeste da se vratimo putu Gospodnjem. Upravo na putu prema Gospodu grešnik ostavlja svoje puteve i postaje, korak po korak, nova osoba, koja na taj način stiče novi život:

A. „I neka se vrati ka Gospodu,
B. i smilovaću se na nj,
A'. i k Bogu našem,
B'. jer prašta mnogo.“

TREĆI DEO – PRIMENA U ŽIVOTU

1. „Slušaj“ i „čuj“ oblici su imperativa koji Biblija često koristi da izrazi Božji savet upućen Njegovom narodu preko svojih glasnika. Na primer, u tekstu 5. Mojsijeva 4,1 čitamo: „A sada, Izrailju, čuj uredbe i zakone, koje vas učim da tvorite, da biste poživjeli i ušli u zemlju koju vam daje Gospod Bog otaca vaših i da biste je naslijedili.“ Kakvo je bilo vaše iskustvo sa slušanjem Božje reči?

2. Razmišljajte o sledećem odlomku u vezi sa Božjom ljubavlju: „Da li možete da poverujete da kada jadni grešnik čezne da se vrati, čezne za oproštenjem grehova, da ga Gospod strogo zadržava da u pokajanju ne padne pred Njegove noge? Odbacite takve misli! Ništa ne može da ozledi vašu dušu tako kao negovanje takvog shvatanja o našem nebeskom Ocu. On mrzi greh, ali voli grešnika i On je u Hristovoj ličnosti dao Sebe, da svi koji žele mogu biti spaseni i imati večno blaženstvo u carstvu slave. Da li je snažniji i nežniji izraz od ovoga koji je On odabrao mogao biti primenjen da izrazi svoju ljubav prema nama? On izjavljuje: 'Može li žena zaboraviti porod svoj da se ne smiluje na čedo utrobe svoje? A da bi ga i zaboravila, Ja neću zaboraviti tebe.' (Isaija 49,15).“ (Elen Vajt, *Put Hristu*, str. 54. original) Kako ste doživeli stvarnost Božje ljubavi u svom životu?

3. Zamolite razred da govori o svom iskustvu „traženja Gospoda“.

12. ČEŽNJA NARODA

Središte proučavanja: Isaija 60

PRVI DEO – OPŠTI PREGLED

U proročkim spisima, božansko otkrivenje ne govori samo o tome da se proročanstva odnose na prorokovo vreme, već takođe i o tome da se ova proročanstva odnose na vreme koje prevazilazi neposredni kontekst u kome su data. Ispunjenje proročke objave često je vremenski udaljeno od proročke službe proroka. U slučaju 60. poglavlja Knjige proroka Isaije, poruka je data u okviru budućeg vraćanja Jude iz Vavilonskog ropstva. Međutim, poruka takođe ima buduću primenu na slavni događaj obnavljanja otkupljenih na kraju vremena.

Isaija 60 predstavlja jednu od najoptimističnijih poruka knjige. Ova lekcija istražuje prve stihove ovog poglavlja i pojedine stihove iz 61. poglavlja.

Tri glavne teme istražene u ovoj lekciji su sledeće: 1) „Ustani, svetli se“, 2) sjaj grada i 3) Pomazanik.

DRUGI DEO – KOMENTAR

„Ustani, svetli se“

Prva rečenica ovog poglavlja sadrži dva glagola ženskog roda u imperativu: ustani, svetli se. Rečenica nagoveštava da se radi o Jerusalimu i njegovoj budućoj obnovi. U prethodnom poglavlju postoje određene reference povezane sa glagolom „ustani“, ali u tim slučajevima se koristi u haotičnom opisu Judinog pada.

U Isaiji 60 izraz je umesto toga spojen sa pozitivnom elementom: ustani, svetli se. Ova kombinacija reči je početna tačka sa koje možemo zaključiti određene biblijske aluzije koje Isaija pravi na Aronovo blagosiljanje u 4. Mojsijevoj 6,24-26:

„Da te blagoslovi Gospod i da te čuva. Da te obasja Gospod licem svojim i bude ti milostiv. Da Gospod obrati lice svoje k tebi i dade ti mir.“

Ova molitva je verovatno izvršila uticaj na Isaiju 60, naročito rečenica: „Da te obasja Gospod licem svojim.“

Veza između Aronovog blagosiljanja iz teksta 4. Mojsijeva 6,24-26 i Isaija 60 počiva na upotrebi istog jevrejskog glagolskog korena 'wr (svetleti) u oba teksta. Čini se da Isaija na otkupljeni Jerusalim primenjuje blagoslov iz Petoknjižja, koji se spominje u vezi sa sjajem Božjeg lica. Sjaj lica izražava naklonost, prema gledištu Luisa A. Šekela (*The Sacred Books: Leviticus, Numbers and Deuteronomy* [Madrid: Ediciones Cristianidad, 1970], vol. 2, p. 147).

Prema tome, Isaija teši Jerusalim koristeći sliku sjaja, ali Jerusalim nema svoj sjaj. To je nešto što mora da primi iz spoljašnjeg izvora. Ovaj pripisani sjaj je dobro izražen od strane Isaije: „Jer dođe svetlost tvoja.“ (Isaija 60,1) Kao takvo, to slavno iskustvo otkupljenog Jerusalima biće izraz božanske milosti.

Rečenica: „Ustani, svijetli se, jer dođe svjetlost tvoja, i slava Gospodnja obasja te“ pokazuje jasan paralelizam, povezan veznikom „i“. Svetlost koja je došla je slava Gospodnja, i Njegova je slava ta koja je donela sjaj Jerusalimu.

Sjaj grada

Pored uticaja Aronovog čuvenog blagosiljanja na tekst Isaija 60, pojam sijanja ili sjaja, karakterističan za Mojsijeve susrete sa Gospodom, takođe utiče na Isaiju u ovom poglavlju.

Na primer, 2. Mojsijeva kaže da Mojsije „ne znađашe da mu koža na licu posta svijetla dokle govoraše s Njim“ (2. Mojsijeva 34,29).

Motiv sjaja takođe je prisutan kada Bog vodi Izrailjce u vreme iskustva u pustinji: „A Gospod iđашe pred njima danju u stubu od oblaka vodeći ih putem, a noću u stubu od ognja svijetleći im.“ (2. Mojsijeva 13,21)

Isaija 60,2 predstavlja još jednu zanimljivu paralelu ovom motivu svetlosti u 2. Mojsijevoj i pomaže nam da naučimo o slavnom iskustvu Jerusalima:

„Jer, gle, mrak će pokriti Zemlju i tama narode; a tebe će obasjati Gospod i slava Njegova pokazaće se nad tobom.“

Iz konteksta je jasno da postoji paralela između „Zemlje“ i „naroda“, kao i između „Gospoda“ i „Njegove slave“ u drugom delu rečenice. Očigledno je da se izrazi „YHWH“ i „slava Njegova“ koriste naizmenično.

Poruka je jasna: Bog obećava blistavu budućnost Jerusalimu. Iako lica Božjeg naroda pokazuju tragove njihovih borbu iz prošlosti (Isaija 60,15), „dani žalosti tvoje svršiće se“ (Isaija 60,20), zato što će se slava Gospodnja pokazati. Isaija to opisuje veličanstvenim rečima:

„Neće ti više biti Sunce vidjelo danju, niti će ti sjajni Mjesec svijetliti; nego će ti Gospod biti Vidjelo vječno i Bog tvoj biće ti Slava.“ (Isaija 60,19)

Ovo novo iskustvo takođe donosi krajnji nepredak: „Jer ćeš mlijeko naroda sati, i dojke carske dojićeš“ (Isaija 60,16). Ovo novo razdoblje prosperiteta takođe uključuje novi poredak u „gradu“. „I postaviću ti za upravitelje mir i za nastojnike pravdu.“ (Isaija 60,17)

Radost, transcendentnost i spasenje su druge odlike slavnog Jerusalima (uporedite: Isaija 60,5.9.18): sve one potiču od Gospoda. Noć je nestala za napušteni grad. Novi dan je došao i „zvaće te gradom Gospodnjim, Sionom Sveca Izrailjeva“ (Isaija 60,14).

U vezi sa tim, Elen Vajt komentariše: „Tada će oni koji su otkupljeni primiti svoje obećano nasljedstvo. Tako će se Božja namera sa Izrailjem potpuno ispuniti. Ono što Bog želi da učini, ljudi nemaju moć da spreče. Božja namera istrajno je išla napred, prema svom ostvarenju, čak i u toku delovanja zla. Tako je bilo s domom Izrailjevim u razdoblju cele istorije podeljenog carstva; tako je i danas sa duhovnim Izrailjem.“ (*Istorija proroka i careva*, str. 720. original)

Pomazanik

Glavna tema koja obuhvata celo 61. poglavlje jeste tema o Mesiji koji donosi otkupljenje i pravdu svom narodu. Poglavlje se može podeliti na tri dela: 1) proročanstvo o Mesiji koji dolazi i Njegovoj misiji (stihovi 1-3), 2) uticaj ili rezultat Mesijine misije (stihovi 4-9) i 3) uzvišena himna Bogu (stihovi 10.11).

Tema o pomazaniku je tema koja se ponavlja u Bibliji. Pomazati znači odrediti pojedinca i izdvojiti ga za neku posebnu službu ili misiju. Na primer, Mojsije je pomazao Arona za prvosveštenika (2. Mojsijeva 40,13). Samuilo je pomazao Saula i Davida za izrailjske careve (1. Samuilova 10,1; 1. Samuilova 16,13). Bog Otac je pomazao Hrista preko Svetog Duha (Psalam 45,7; Dela 10,38) (videti: Nichol, *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, vol. 4, p. 317). U tekstu Isaija 61,1.2 Isus tumači da je On Pomazanik. Nakon čitanja tog teksta, On govori svojim slušaocima: „Danas se izvrši ovo Pismo u ušima vašima.“ (Luka 4,21).

U vezi sa tim poglavljem Elen Vajt utvrđuje: „Šezdeset i prvo Isajino poglavlje svedoči da je Hristos trebalo da radi baš taj posao koji je radio.“ (*Čežnja vekova*, str. 458. original)

U drugom delu knjige, Elen Vajt otkriva određene pojedinosti o Isusovoj upotrebi teksta Isaija 61 u ovom propovedanju u Nazaretu: „Kada je Isus u sinagogi čitao proročanstvo, nije pročitao konačni opis Mesijinog rada. Pročitavši reči: 'Da oglasim godinu milosti Gospodnje', izostavio je rečenicu 'i dan osvete Boga našega'. (Isaija 61,2) To je bilo isto toliko istinito kao što je bio prvi deo proročanstva. Svojim ćutanjem Isus nije porekao istinu. Međutim, na ovom poslednjem izrazu, Njegovi slušaoci rado su se zadržavali i želeli da se ispuni. Objavljivali su sudove protiv neznabožaca ne uočavajući da je njihova krivica bila čak i veća nego drugih. Njima je bila najhitnije potrebna milost koju su oni tako spremno uskraćivali neznabošcima. Tog dana u sinagogi, kada je Isus stajao među njima, imali su priliku da prihvate poziv Neba. On kome je 'mila milost' (Mihej 7,18) rado bi ih spasao uništenja koje su prizivali njihovi gresi.“ (*Čežnja vekova*, str. 240.241. original)

TREĆI DEO – PRIMENA U ŽIVOTU

1. Bog želi da nas proslavi u svom Sinu i obnovi naš položaj kao dece Njegovog carstva. Kada se vratimo na taj položaj, On želi da odražavamo Njegov karakter. Narodi i ljudi treba da vide Božju slavu kroz Njegov narod.

Mi smo pozvani da odražavamo Gospodnju slavu. Mi sami nismo svetlost. Mi samo možemo da odražavamo svetlost Gospodnju. Šta Isusove reči: „Vi ste svjetlost svetu“ (Matej 5,14) znače za vas? Na koje načine mi odražavamo Njegovu svetlost drugima?

2. Pročitajte tekst Luka 4,18.19. „Duh je Gospodnji na Meni; zato Me pomaza da javim Jevanđelje siromasima; posla Me da iscijelim skrušene u srcu; da propovjedim zarobljenima da će se otpustiti, i slijepima da će progledati; da otpustim sužnje. I da propovijedam prijatnu godinu Gospodnju.“ Kakva načela o širenju Jevanđelja možemo izvući iz ovih stihova?

13. NOVO ROĐENJE PLANETE ZEMLJE

Središte proučavanja: Isaija 65; Isaija 66

PRVI DEO – OPŠTI PREGLED

Od 63. poglavlja Knjige proroka Isaije pa do kraja knjige dat je opis slavne budućnosti koja očekuje Božji narod, uprkos činjenici da tako često krše zavet.

Kao što ćemo videti, ljudi izvan granica Jerusalima su među onima koji sačinjavaju grupu Božjeg naroda na kraju. Druga važna tema koja se javlja na kraju knjige je Bog kao Stvoritelj ili Ponovni Stvoritelj. Iako novo nebo i nova Zemlja predstavljaju obećanje dato narodu koji se vraća iz Vavilonskog ropstva, oni takođe imaju eshatološko ispunjenje na kraju vremena.

Tri glavne teme koje proučavamo u ovoj lekciji su sledeće: 1) Vođa i Spasitelj, 2) otkupljeni Gospodnji narod i 3) Bog kao (ponovni) Stvoritelj.

DRUGI DEO – KOMENTAR

Vođa i Spasitelj

Tekstom Isaija 63 započinje novi odeljak u knjizi. On predstavlja hrabrog ratnika koji „korača u veličini slave svoje“ i koji je „vrijedan spasti“ (Isaija 63,1). Njegova odeća je umrljana jer ju je krv poprskala (Isaija 63,3). „I bi im Spasitelj.“ (Isaija 63,8) Slična slika je prikazana u Otkrivenju: „I bješe obučen u haljinu crvenu od krvi, i ime se Njegovo zove: Riječ Božija.“ (Otkrivenje 19,13)

Poglavlje sadrži i druge osobine Spasitelja: On je vođa koji usmerava svoj narod, slično postupanju u Mojsijevo vreme (Isaija 63,12.13); na kraju poglavlja zabeležena je tvrdnja: „Ti si, Gospode, Otac naš, ime Ti je otkako je vijeka: Izbavitelj naš.“ (Isaija 63,16)

Sledeće poglavlje (Isaija 64) podseća da je Bog učinio strašne stvari koje Njegov narod nije očekivao (Isaija 64,3). U njemu se takođe ponovo tvrdi: „Gospode, Ti si naš Otac.“ (Isaija 64,8)

Zatim, u tekstu Isaija 65, pisac spominje još jednu dimenziju Božjeg karaktera. On se otkriva koristeći prvo lice. On izjavljuje: „Potražiše Me... nađoše Me.“ (Isaija 65,1) U skladu sa prethodnom izjavom, Isaija predstavlja Gospoda kao pristupačnog Boga. „Rekoh... Evo Me, evo Me. Vazda pružah ruke svoje.“ (Isaija 65,1.2)

Još jedna značajna Božja osobina prikazana je u ovom poglavlju. On je Onaj koji donosi sud i naknadu Zemlji. „Neću mučati, nego ću platiti, platiću im u njedra. Za bezakonja vaša i za bezakonja otaca vaših, veli Gospod.“ (Isaija 65,6.7) Onima koji „ostavljaju Gospoda“ (Isaija 65,11) On kaže: „Vas ću izbrojiti pod mač“ (Isaija 65,12) i „Gospod će te Bog ubiti“ (Isaija 65,15).

Slične misli o Bogu predstavljene su u 66. poglavlju Knjige proroka Isaije. Prvo, Bog je prikazan kao Vrhovni vladar univerzuma. Gospod kaže: „Nebo je prijesto Moj i Zemlja podnožje nogama Mojim“ (Isaija 66,1). Ova slika se takođe javlja u viđenju u tekstu Isaija 6,1-3: „Vidjeh Gospoda gdje sedi na prijestolu.“

Zatim Njegov glas dopire iz hrama: „Glas Gospodnji koji plaća neprijateljima svojim.“ (Isaija 66,6; uporedite: Isaija 65,6) Ovaj opis nagoveštava konačno uništenje Božjih neprijatelja – onih koji „izabraše na putovima svojim“ i čijoj „duši se mile gadovi njihovi“ (Isaija 66,3).

Isaija 66,15.16 iznosi jasne pojedinosti o konačnom uništenju: „Jer, gle, Gospod će doći s ognjem, i kola će Mu biti kao vihor, da izlije gnjev svoj u jarosti i prijetnju u plamenu ognjenom. Jer će Gospod suditi ognjem i mačem svojim svakom tijelu, i mnogo će biti pobijenijeh od Gospoda.“

Čini se da ovaj tekst upućuje na uništenje, na konačno razaranje – poslednje Gospodnje delo u pravednoj i poštenoj osveti protiv svojih neprijatelja. Isaija završava svoju knjigu ukazujući na potpuni poraz neprijatelja Gospodnjih – onih koji su se pobunili protiv Njega. Kraj je došao; pobjeda je potpuna: „I izlaziće i gledaće mrtva tjelesa onijeh ljudi koji se odmetnuše od Mene, jer crv njihov neće umrijeti i oganj njihov neće se ugasiti, i biće gad svakom tijelu.“ (Isaija 66,24)

Otkupljeni Gospodnji narod

Isaija 63 otkriva da veliki dan Gospodnji, dan izvršenja Njegovog suda, ima dve glavne implikacije: „Jer je dan od osвете u srcu Mom, i dođe godina da se Moji iskupe.“ (Isaija 63,4) Sa jedne strane, za Njegov narod, dan suda biće dan otkupljenja; ali sa druge strane, sud će biti dan osвете za one koji su se pobunili protiv Gospoda.

Prema tome, proučavaćemo određene osobine koje ovo poglavlje izlaže u vezi sa otkupljenima. Ova grupa obuhvata Njegov narod kroz sva vremena. Ovi ljudi obuhvataju one iz Avramovog vremena (Isaija 63,7-19). Isaija 63,16 glasi: „Ti si zaista Otac naš, ako i ne zna Avram za nas, i Izrailj nas ne poznaje, Ti si, Gospode, Otac naš, ime Ti je otkako je vijeka: Izbavitelj naš.“ Upućivanje na Avrama može da označi duhovne, kao i prave, Avramove potomke.

Nažalost, Božji narod je prekršio zavet. Oni nastavljaju da čine greh dugo vremena. Isaija kaže: „Bezakonja naša kao vjetar odnesoše nas.“ (Isaija 64,6) Sličan opis Božjeg naroda nalazimo u poslednjim poglavljima Knjige proroka Isaije. Oni su „narod nepokorni, koji ide za svojim mislima putem koji nije dobar“ (Isaija 65,2). Oni su „narod, koji Me jednako gnjevi u oči“, koji „čini što je zlo preda Mnom i izabrate što Meni nije po volji“ (Isaija 65,3.12). Ova tema se ponavlja u 66. poglavlju Knjige proroka Isaije: „Oni izabraše na putovima svojim, i duši se njihovoj mile gadovi njihovi... činiše što je zlo preda Mnom i izabraše što Meni nije po volji.“ (Isaija 66,3.4)

Međutim, Gospod gleda svoj narod sa saosećanjem: „Ovako veli Gospod: Kao kad ko nađe vina u grozdu, pa reče: Ne kviri ga, jer je blagoslov u njemu, tako ću učiniti radi slugu svojih, neću ih potrti svijeh.“ (Isaija 65,8)

Niphal oblik gagola *māsā'* (preveden kao „nađe“) sadrži teološke implikacije vredne našeg razmatranja. Novo vino (Božje sluge) samo što nije uništeno, ali Božja milost ih „nalazi“. Neće ih sačuvati njihova vrednost ili vernost, već Božja milost.

Sledeći stih naglašava istu misao. Gospod je Taj koji će „izvesti naraštaj iz Jakova i iz Jude nasljednika gorama svojim“ (Isaija 65,9).

Izraz „izvesti“ (u *hiphil* obliku) izražen je u kauzativnom obliku; prema tome, Bog i dalje održava obećanje čuvajući naraštaj koji se javlja iz Jakovljevihi naslednika. Kontinuitet obećanja je obezbeđen ne zbog Jakovljeve ili Judine vernosti, već Božje vernosti. Prema ovom zavetu, naraštaj može da poseduje gore. Da ponovimo, to je sve zahvaljujući Božjoj milosti i vernosti, a ne zbog dela Njegovog naroda.

Zanimljivo je zapaziti da je naraštaj iz Jakova, ili slugu, u suprotnosti sa onima „koji ostavljate Gospoda“ (Isaija 65,11): „Gle, sluge će Moje pjevati od radosti u srcu, a vi ćete vikati od žalosti u srcu i ridaćete od tuge u duhu.“ (Isaija 65,14)

Naraštaj iz Jakova je taj koji će ostati doveka. „Jer kao što će nova nebesa i nova Zemlja, što ću Ja načiniti, stajati predi Mnom, veli Gospod, tako će stajati potomstvo vaše i ime vaše.“ (Isaija 66,22) Isaija koristi istu reč, *zera'* (vidi naraštaj, potomstvo) u tekstovima Isaija 65,9 i Isaija 66,22.

Međutim, pripadnici svih naroda mogu da se pridruže toj grupi slugu ili naraštaja iz Jakova: „Javljaće slavu Moju po narodima.“ (Isaija 66,19) Združeni sa decom Izrailjevom, oni će doneti „dar u čistu sudu u dom Gospodnji“ (Isaija 66,20); i Gospod „između njih će uzeti sveštenike i Levite“ (Isaija 66,21). Ovo je objava o novoj dimenziji izabranog naroda Božjeg, koji obuhvata ljude širom sveta.

Bog kao (Ponovni) Stvoritelj

Bog kao Stvoritelj je važna tema u Knjizi proroka Isaije. Tema je naglašena naročito u Isaiji 40 sledećim rečima: „Bog vječni Gospod, koji je stvorio krajeve zemaljske“ (Isaija 40,28), kao i u poslednjem delu knjige. Čini se da Isaija prikazuje Boga kao Stvoritelja ili ponovnog Stvoritelja da bi istakao misao o Bogu Otkupitelju. Bog nije jednostavno stvorio ovaj svet i ljudska bića a zatim ih zaboravio. On je stvorio ovaj univerzum i ljudski rod, ali, pored toga, On je takođe Održavalac i, iznad svega, Otkupitelj svojih stvorenja.

To je razlog zašto Gospod kaže: „Kao kad koga mati njegova tješi tako ću Ja vas tješiti, i utješiće se u Jerusalimu.“ (Isaija 66,13)

Međutim, jednog dana, Izrailjci, Božji narod, prognani su iz svoje zemlje, i odvedeni u Vavilonsko ropstvo. Razdvojeni su od svoje voljene porodice, njihov hram je uništen, i sve što su posedovali im je oduzeto, ali Bog je i dalje sa njima.

Živeći u Vavilonu, neki Izrailjci gube nadu da će se ikada vratiti u Jerusalim. Misle da ih je Bog zaboravio zauvek zbog njihovih greha (videti molitvu u tekstu Danilo 9). Međutim, Bog im govori preko proroka Isaije: „Jer, gle, Ja ću stvoriti nova nebesa i novu Zemlju, i što je prije bilo neće se pominjati niti će na um dolaziti. Nego se radujte i veselite se dovijeka zbog onoga što ću Ja stvoriti.“ (Isaija 65,17.18)

Ako razmotrimo obećanje dato Gospodnjem narodu u Isaijino vreme, vidimo da je u pitanju obećanje dato narodu koji će otići u izgnanstvo. A Bog im, unapred, govori: Određeni broj godina videćete u izgnanstvu samo vavilonsku atmosferu, njegova nebesa i zemlju, ali ja ću stvoriti nešto novo za vas: „Ja ću stvoriti nova nebesa i novu Zemlju.“ (Isaija 65,17)

To je jezik 1. Mojsijeve 1. Čak je i isti glagol, *bara'* (stvoriti), upotrebljen ovde. Ipak, postoji jedna zanimljiva razlika. U 1. Mojsijevoj 1 glagol *bara'* je u prošlom vremenu, tako da prevod glasi „Bog je stvorio“. Radnja je završena. Međutim, u Knjizi proroka Isaije *bara'* je jevrejski glagol u participiju, što znači da je reč o radnji koja traje ili se ponavlja. Drugim rečima, iako će vaša nebesa i zemlja iz Jerusalima biti izgubljeni, Ja stvaram, ili Ja stvaram sada, *nova nebesa i novu Zemlju* za vas. Novi Jerusalim podići će se iz ruševina. Vi ćete se vratiti, i divno iskustvo će se dogoditi tako da „što je prije bilo neće se pominjati niti će na um dolaziti“ (Isaija 65,17).

Ne možemo poreći eshatološku dimenziju ove proročke objave. Dalje ispunjenje se ovde nagoveštava u vezi sa „novim nebom“ i „novom Zemljom“ iz Otkrivenja 21. Adam i Eva izgubili su svoje nebo i Zemlju, kao što se kasnije dogodilo Izrailju. Međutim, Gospod, Stvoritelj, obećao je da će ponovo stvoriti divan svet.

TREĆI DEO – PRIMENA U ŽIVOTU

1. Prema 66. poglavlju Knjige proroka Isaije, Gospod tvrdi: „Ja ću sabrati sve narode i jezike, i doći će i vidjeće slavu Moju.“ (Isaija 66,18) Jasno je da će Njegovi vernici poticati i iz drugih naroda pored izrailjskog.

Kako shvatate tekst Isaija 19,25 u vezi sa ovom idejom: „U to će vrijeme Izrailj biti treći s Misircima i Asircima, i biće blagoslov posred zemlje. Jer će ih blagosloviti Gospod nad vojskama govoreći: Da je blagosloven Moj narod misirski i asirski, djelo ruku Mojih, i nasljedstvo Moje, Izrailj.“ (Isaija 19,24.25)

2. Kako zamišljate da će izgledati novo nebo i nova Zemlja koje će Bog stvoriti za nas na kraju vremena? Pročitajte: Otkrivenje 21,1.2 i Otkrivenje 22,1-5.